ΑΓΑΠΗΤΑΙ

τ

Τῶν ἁγίων

Κυρίλλου τοῦ ἀρχιεπισκόπου
Ἀλεξανδρείας τοῦ μετὰ τὴν ἁγίαν
Θεοτόκον ἐν ἁγίοις πατρὸς
ἡμῶν Θεοφίλου,

Νῦν πρῶτον ἐκδοθεῖσαι.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει
ἀπὸ 1879.

Ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπογραφείου τοῦ Ἁγίου Ζαχαρίου.

BKSH

ΑΛΓΑΒΕΤΑΡΕ

ε

Gl̊ûhese Σqip

Kupekûes me mênt te vêt
mos mbûpete se ndiç' fêt-
pa dâsun' i mâñi Zót,
flête pêma s' lesón dót.

Naûm Byẗekuqâri.

Nde Konstandinupóje
mbe 1879.

BKSH

BKSH

ΣΚΡΟΝΕΖΑΤΕ ΣΩΙΠΕ

A B C Ç D Δ E Ε F G Γ H

I J K L Λ M N Η O Π Q R

P S Σ T Θ U V X Χ Y Z З.

a b c ç d đ e ε f g ſ h i j

k l λ m n ŋ o p q r ρ s ς t

đ u v x χ y z з.

A B C Ç D Δ E Ε F G Γ H

I J K L Λ M N Η O Π Q R

P S Σ T Θ U V X Χ Y Z З.

a b c ç d đ e ε f g ſ h i j k l m n

ŋ o p q r ρ s ς t u v x χ y z з.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

Deftés' ε zêrevet ekrónezavet sqip.

a = α, a, آ	:	âr = χρυσός, oro, آلتون
b = μπ, b, ب	:	bár = χόρτος, erba, اوت
c = τζ, z (1), تس	:	cá = τινές, alquanti, بعض
ç = τσ, c (e), چ	:	çáj = σχίζω, spaccare, پیرتارم
d = ντ, d, د	:	dáç = κριός, montone, قوچ
đ = δ, dh, ذ	:	đá = ἔδωκε, diede, ویردی
e = e (fr.), کسرهٔ ثقیله	:	éndere = ὄνειρον, sogno, روٴیا
ε = ε, e, فتحهٔ خفیفه	:	ére = ἀήρ, aria, هوا
f = φ, f, ف	:	fáqe = παρειά, faccia, یاق
g = γ (α), g (α), غ	:	gás = χαρά, riso, سوریج
ĝ = γ (ε), gu (e) (fr.), گ	:	ĝák = αἷμα, sangue, قان
h = χ (2) h, ح	:	hâ = τρώγω, mangio, یرم
i = ι, i, کسرهٔ خفیفه	:	ikeɳ = φεύγω, fuggo, قاچارم
j = γι, j, ی	:	jáeste = ἔξω, fuori, طیشاری
k = κ (α), c (α), ق	:	kâ = ἔσος, bove, اوکوز
l = λ (ε), gl. (اینجه) ل	:	lárk = μακράν, lontano, اوزاق
λ = λ (α), l. (قالین) ل	:	λúmɳ = βλύς, fango, چامور تلوه

(1) ı mê nella paroln : *speranza*.

(2) δασύτερον τοῦ χ.

m = μ, m, م	:	már = λαμβάνω, prendo, آلیرم
n = ν, n, ن	:	náte = νύξ, notte, کیجه
ɳ = γν, gn, نی	:	ɳóh = γνωρίζω, conosco, طانیرم
o = ο, o, ضمهٔ ثقیلهٔ مبسوط	:	osetime = δοή, rumore, کورلمه
p = π, p, پ	:	pár = ζεῦγος, pajo, چفت
q = κ (ε), ch (e), ك	:	qáfe = λαιμός, collo, کردان
r = ρ, r, ر	:	ruāɳ = φυλάττω, custodisco, ا قلادم
ρ ρ rr رر	:	puáɳ = ξυρίζω, io rado, طراش ایدرم
s = σ, ss, س	:	sá = πόσον, quanto, قاچ
ϭ = σι, sc (e), ش	:	ϭúɳ = ὑβρίζω, ingiurio, سوردم
t = τ, t, ت	:	taɑtí = τώρα, adesso, شمدی
ϑ = ϑ, th, ث	:	ϑáɳ = στεγνόνω, io secco, قوروتوردم
u = ου, u, ضمهٔ ثقیلهٔ مقیده	:	úδe = ὁδός, strada, یول
v = β, v, و	:	váλε = χορός, danza, رقص
x = ξ, z (¹), ژ	:	xbádure = ἀνυπόδητος, scalzo, یالاق
x = δz, dz, ج	:	xixe = σπινθήρ, scintilla, قیولجیم
y = u, (fr.), ضمهٔ خفیفهٔ مقیده	:	ŷλ = ἀστήρ, stella, یلدز
z = ζ, s (²), ز	:	zót = κύριος, θεός, Dio, signore, تانری
ʒ = ζι, j (fr.), ژ	:	ʒák = σάκκος, sacco, چوال

(¹) come nella parola: zero.

(²) come s fra due vocale.

Sekuti ndonte kurbjone nga
ndreja kaotit ati, qe kurpersonone,
mengojgenu te kegjate vetenue nde
sigt te grenzide, ate, qe jatue te
ndrigenu, edi nde te forkete.

Vete rehtese kon këj ay, qe kon
tjatri te këqe, esi mendim i këq
cdo ni i këq pse ate, qi mendon.

Sunt cdo ay, qe di te
vjedzenue, nuk ay, qe di vrenue.

Me i riti cdo opust i jetes
cdo herj tri jetrat, herj mendje,
fjale de fuene si ironidaj gdo qerë
dishnde te mendonete mire te flase
mire de te fuenoje mire.

А Б В Ҫ Д Ӷ Е Є Ф Г Ґ Х

І Ј К Л Ԗ М Н И О П Ԛ Р

Ꝑ Ѕ Σ Т Ѳ Ꙋ Ѵ Х Ӽ Ү З Ꙁ.

а б в ҫ д ӷ е є ф г ґ х і ј к

л ԗ м н ԋ о п ԛ р ѕ ѳ т ѳ̈ у

ѵ х ӽ ү з ꙁ.

А а, Б б, В в, Ҫ ҫ, Д д, Ӷ ӷ,

Е е, Є є, Ф ф, Г г, Ґ ґ, Х х,

І і, Ј ј, К к, Л л, Ԗ ԗ, М м,

Н н, И ԋ, О о, П п, Ԛ ԛ, Р р,

Ꝑ ꝑ, Ѕ ѕ, Σ ѳ, Т т, Ѳ ѳ̈, Ꙋ ꙋ,

Ѵ ѵ, Х х, Ӽ ӽ, Ү ү, З з, Ꙁ ꙁ.

ВКЅТ

a	e	ɛ	i	o	u	y
ba	be	bɛ	bi	bo	bu	by
ca	ce	cɛ	ci	co	cu	cy
ça	çe	çɛ	çi	ço	çu	çy
da	de	dɛ	di	do	du	dy
ɖa	ɖe	ɖɛ	ɖi	ɖo	ɖu	ɖy
fa	fe	fɛ	fi	fo	fu	fy
ga	ge	gɛ	gi	go	gu	gy
ɟa	ɟe	ɟɛ	ɟi	ɟo	ɟu	ɟy
ha	he	hɛ	hi	ho	hu	hy
ja	je	jɛ	ji	jo	ju	jy
ka	ke	kɛ	ki	ko	ku	ky
la	le	lɛ	li	lo	lu	ly
ʎa	ʎe	ʎɛ	ʎi	ʎo	ʎu	ʎy
ma	me	mɛ	mi	mo	mu	my
na	ne	nɛ	ni	no	nu	ny
ŋa	ŋe	ŋɛ	ŋi	ŋo	ŋu	ŋy
pa	pe	pɛ	pi	po	pu	py
qa	qe	qɛ	qi	qo	qu	qy
ra	re	rɛ	ri	ro	ru	ry
ꝑa	ꝑe	ꝑɛ	ꝑi	ꝑo	ꝑu	ꝑy
sa	se	sɛ	si	so	su	sy
ɕa	ɕe	ɕɛ	ɕi	ɕo	ɕu	ɕy

ta	te	tɛ	ti	to	tu	ty
đa	đe	đɛ	đi	đo	đu	đy
va	ve	vɛ	vi	vo	vu	vy
xa	xe	xɛ	xi	xo	xu	xy
xa	xe	xɛ	xi	xo	xu	xy
za	ze	zɛ	zi	zo	zu	zy
ʒa	ʒe	ʒɛ	ʒi	ʒo	ʒu	ʒy

---

ab	eb	ɛb	ib	ob	ub	yb
ac	ec	ɛc	ic	oc	uc	yc
aç	eç	ɛç	iç	oç	uç	yç
ad	ed	ɛd	id	od	ud	yd
ađ	eđ	ɛđ	iđ	ođ	uđ	yđ
af	ef	ɛf	if	of	uf	yf
ag	eg	ɛg	ig	og	ug	yg
af	ef	ɛf	if	of	uf	yf
ah	eh	ɛh	ih	oh	uh	yh
aj	ej	ɛj	ij	oj	uj	yj
ak	ek	ɛk	ik	ok	uk	yk
al	el	ɛl	il	ol	ul	yl
aʎ	eʎ	ɛʎ	iʎ	oʎ	uʎ	yʎ

am	em	ɛm	im	om	um	ym
an	en	ɛn	in	on	un	yn
aŋ	eŋ	ɛŋ	iŋ	oŋ	uŋ	yŋ
ap	ep	ɛp	ip	op	up	yp
aq	eq	ɛq	iq	oq	uq	yq
ar	er	ɛr	ir	or	ur	yr
ap	ep	ɛp	ip	op	up	yp
as	es	ɛs	is	os	us	ys
aɕ	eɕ	ɛɕ	iɕ	oɕ	uɕ	yɕ
at	et	ɛt	it	ot	ut	yt
að	eð	ɛð	ið	oð	uð	yð
av	ev	ɛv	iv	ov	uv	yv
ax	ex	ɛx	ix	ox	ux	yx
aɤ	eɤ	ɛɤ	iɤ	oɤ	uɤ	yɤ
az	ez	ɛz	iz	oz	uz	yz
aʒ	eʒ	ɛʒ	iʒ	oʒ	uʒ	yʒ

a, bɛ, cɛ, çɛ, dɛ, ɖɛ, e, ɛ, fɛ, gɛ, ɦɛ, hɛ, i, jɛ, kɛ, lɛ, ʎɛ, mɛ, nɛ, ŋɛ, o, pɛ, qɛ, rɛ, pɛ, sɛ, ɕɛ, tɛ, ʈɛ, u, vɛ, xɛ, xɛ, y, zɛ, ʒɛ.

Δĕ, ɓi, ſ, ſû, hi, ɦû, hâ, mi, vê.

Ah, ɛ́ɵ, ɛ́t, úđ, ʂλ, ʏ̂j.

Bàr, dáɵ, ſik, hɛ̂λ, λós, lɛ́ɵ, lót, mɪɵ, pús, pŷλ, qên, páp, pûɵ, vâp, váđ, vɛ́ɵ, viđ, záq, zók.

Blĕ, drû, flĕ, frê, gɓé, grâ, nxê, trà, tri, trû.

Ɛlp, ílq, ûlk, újk, ʂλđ.

Ngrê, ɵpjé, ɵtjé, újqɵ.

Djép, dréð, flás, fsát, floh, kréh, kríp, krýq ndáŋ, ndés, ndih, ndúk, ngás, ngúl, nxiŋ, ngóp, mbáð, mbáŋ, mbýλ, mbýt, pjéλ, pláf, plák, prák' ŋsés, ŋsöm, ŋsip, tjér, trás, trim, trúp, vjél, vjéλ, vráp, vrás, zjár, zjéŋ, cjáp, cjép, cjér, cjkóq, cjkúl, cjróŋ, xbáð, xbéŋ, xbóŋ, xgið, xsés, xvsɔ.

Dérð, ðémp, fisk, górð, fémp, hárk, hélm, kómp, kórp, kúrð, λúmp, mýsk, péλk, pésk, púrk, qárk, qélp, qift, rést, pémp, tirq, ðárk, várk, vérð.

Brisk, krímp, mbárs, ngórð, plúmp, práps, préhŋ print, skúnt, sqélm, xbárð, çmént, xvósk.

Mbjéλ, ndjéλ, ndjéŋ, ndrýð, nxjér, strép, strýð, çdréð, çtjéλ, çvlóŋ, xbrás, xbrés, ngríŋ, çkríŋ, çvjér.

Ndrýɵk, xvjérđ, ɳndrýđ, ɳndrýsk.

A-pe, ápe. ba-đe, bâđe. co-ɲe, cópe. dar-đe, dárđe. ɖja-me, ɖjáme. e-me, éme. ɛ-ɵke, ɛ́ɵke. fa-qɛ, fâqɛ. gu-ɵe, gúɵe. ʃe-me, ʃéme. hi-ɖɛm, hiđɛm. i-keɳ, íkeɳ. ja-ɵte, jáɵte. kra-he, kráhe, kpa-be, kpábe. kro-ɳke, króɳke.

Пar-me-ze, pármeze. qɛr-đe-λe, qérđeλe. pumbu-λak, pumbuλák. đe-λe-nxe, đeλénxe. zeme-re, zémere. ɜe-mbe-le, ɜémbele. ɳur-ke-ze, ɳúrkeze. xger-bo-ɲe, xgerbóɲe. xu-mbe-pe, xúmbepe.

Hi-đe-ro-ɲɛm, hiđerónɛm. per-ve-lo-nɛm, pervelónɛm.

Nga-te-po-nɛ-ne, ngatepónɛne. xbu-ku-ro-nɛ-ne, xbukurónɛne.

U-ŋʃa-λe-kɛ-ɕi-ne, uŋʃáλekɛɕine.

U-per-drɛ-ðe-kɛ-ɕi-ne, uperdréðekɛɕine.

Uðe ɛ te ɕkruárit te fúhese Σqíp.

Xdó fúhe qe te ɕkrúhete, dúhete per xdó zê te véteme ðɛ te pandám te sâj ηê ɕéηeze mbe véthɛ, qe ðúhete ɕkrónezɛ a ɕkrónɛze. Πrapo xdó zê i véteme ðɛ i pandám kâ ɕkrónezen' ɛ ti mbe vétɛ, eðɛ xdó ɕkrónɛze kâ zédin' ɛ sâj mbe vétehɛ.

Σkrónɛzate te fída báske dúhɛne ΑλfabétɛprɛJ émeravɛt te dý ɕkrónezavet t' pára, qe u'a vúri aý q' i fêti te páre hére, i cili núke dihɛte as sɛ nga qé, as sɛ sí j'a dóɕin' émerine; pervág vétem' aý q' i prú nde Evrópe te páre hére fêndete ɕkrúare, sɛ klúhɛJ Káðmo, eðé érði prɛJ Finiqi nde Ελáðe.

Alfabéta dúhɛte te kéte káqe ɕkrónɛza, sa zêrɛ te véteme ðɛ te pandám kâ fúha.

Glúha Σqíp kâ triðét' ɛ fiɛste zêrɛ te véteme ðɛ

te pandáre, ɛðé alfabét' ɛ Sqipjese kà triðét' ɛ fiɛste ɛkrónɟeza, ɛðé jáne ketó, a b c ç d ð e ɛ f g ɾ h i j k l ʎ m n ɳ o p q r p s ɛ t ð u v x x y z ʒ.

Hrej ɛkrónɟezavɛt ató qe vɛ́teme per vɛ́teme káne zê te qerúare ðúhɛne zɛtórɛ, ðɛ jáne ɛtáte, ketó, a ɛ ɛ i o u y.

Ató qe vɛ́teme per vɛ́teme, pá baskúare mɛ zɛtórɛ, núkɛ káne zê te qerúare, ðúhɛne mɛzɛtórɛ, ðɛ jáne ɳezét ɛ nénte, ketó, b c ç d ð f g ɾ h j k l ʎ m n ɳ p q r p s ɛ t ð v x x z ʒ.

Nde fúhet godít qe vinɟene dý zére te qerúare riðazi, ɛðɛ pembénene mbe te fóle perɳehéreɛ, ɛðɛ ðúhene si ɳé zê i vɛ́teme; atehére kestú ɛðé ɛkrónɟezat' ɛ atýre baskónene, ðɛ qúhene si ɳé ɛkrónɟeze ɛ ɳé zéri. Pasɛ ðɛ ketó ɛkrónɟeza, si ɛónɟeza te zérɛvɛ te qerúare, jáne zetórɛ, kur baskónene qe te defténɟene ketá zéret' ɛ baskúare, qe ðám ɛðé qe qúhene si ɳé

skrónεzε, dúhεne dyzetóre, εðε jáne dý ketó, ua ðε yε, si ndejketó fjále, luáŋ, luánine, luájtekεsine, lyéŋ, lyénine, lyéjtekεsine, ðε te tíλat. Πo mbe cá fjále te tíλa múnt te mergónene, dó me ðáne te dúhene ndárazi, si te dóje aý qe flét a qe skrúan, kesta nde luáŋ, ðε lyéŋ ðε te tíλat dúhene ðε ndárazi lúaŋ, lýεŋ; mbe cá núke múnt te mergónεne, se nde luánine, luájtekεsine, lyénine, lyéjtekεsine ðε te tíλat núke múnt te dúhene ndárazi lúanine, lúajtekεsine, lýεnine, lýεjtekεsine.

Dúkene mê sikur jáne ðε te tjéra dyzetóre mε I perpára a pis, po núke bénεne vertét dyzetóre, sepsé núke mbétene te dý zérte ráðazi ðε te ndiſónene qe te dý pembyérazi ðε pjékure mbe ŋé, si nde ua ðε yε, po ndepónete zér'i I= eskórtere, kur íste I, nde zét te J= fáte, qe mépete nde mezetóret. Πa ðε J= ε fát' ε atýrevε núke vjén vétεme prεj I=, po ðε prεj L= ðε prεj Ε=, fútete ðε se jástesmi ndermjét dý ráðazi zetórevε, si nde ketó pasqýrra, zjár, prεj ziar (εðé kesújε I= éste te ndepúare te Ε=, sindekúr dúkete nde fjále tjátre te ŋé pényεje mε té, nxéh, εðé te Εliniστese zéoo); fjále,

prɛj flás, flále; nde núsja prɛj núsɛa ndepónɛte Ë nde J; nde núsɛja fátɛte se jástesmi per mɛ mergúare te hápurit' ɛ fáte te gójese nga dý zetórɛ ráðazi. Πrapo nde zénɛim atýrɛ J, qe dél nga gója mbe te fóle ɛðé iete mezetórɛ, t' ɛ skruájme I zetóre, véɛ sɛ tjátre nga ɛ' flásme dote skruájme pa nevóje. tek ɛ kémi nde dóre te skruájm' até qe flásme, ɛðɛ te mergójme te kéɛn' ɛ te skruári tjátre per tjátre, dote kémi ðɛ súme mɛndím mbe te kerkuáret nde kà árðure J prɛj I, ɛðé nga mɛ mos múndure t' ɛ ɛqúajme déndure kémi mɛ ráne ðɛ nde gabim. Eðɛ tuke kerkúare J sɛ nga vjén kémi mɛ spífure ðɛ te tjéra te tíλa dyzetórɛ pa nevóle, si ɛa prɛj fjálese njúsja, nde ɛ skrófoim núsɛa. Eðé pas te tíλe ñðɛ, ndek dote kerkójme te skruájme mé dréjte, kémi mɛ skrúare súme mé strémbere. Andáj atú dyzetórɛ múntme t' i mergójme, ɛðé aestú dúhete. Sɛ nde Σqipjɛt te skrúare dréjte iete, Ajó qe bénɛte ne glúhet mbe te fóle, te bénɛte ðɛ ne te skrúare; ɛðé até qe xfëð skrónesi per te mire te fóle, até dúhete ðɛ te skruájɲe, ɛðé qeastú sindekúr ɛ flét, a sindekúr pelqén, kur jáne súme, t' ɛ fláse.

Merú flét, dó me ðéne, deftén ę' kà nder mènt tue nxjépe pref gójε pák a εúme fáre zérεε.

Fjále jáne zèrε qe deftényen' émerat' ε férravet, si ηeri, bageti, péme, búke, úje, lúge, úne, ti, aý, ðε te tjérate; a kesíjeze ðε séjteze te férravet, si i mire, i kéq, i hóλe, i tráεe, i drúηte, i gúrte ðε te tjérate; a te punúare, si lerón, kór, εkrúan ðε te tjérate; a te pesúare te férravet, si lerónete, kórete, εkrúhete ðε te tjérate; a ηé fáre te fénduri as nde púnë as nde pesim, si pi, flé, qétete, préhete ðε te tjérate; a véteme te qénure, si éεte, féndete; a eqim te púnese ðε te pesuárit ðε te fénd urit ε te qénurit, si mire, kéq, ðéλe, póεte, ketú, atý ðε te tjérate; a të lidure te fjálevet, si ðε, ε, εðε, po, ðε te tjéra, qé ðε pasqýrra te liduri, ún' ε ti; ðε ký ðε aý; váte po s' ε féti.

Fjále dúhene ðε εúme fjále bieske per te deftýere se ηé fë a εúme fërra jáne te tiλa a te tiλa a punónene a pesónene, εðé si qé tjátre, si, kà Zót.— délja éεt' ε búte.— újku ieτ' i égre.— nde vjéεte hapihene pûεte.— ηérezit' ε dréjte ε te úpte ε te búte ε te diture ðε trima jáne te dáεure ε te nderóare ε te levdúare; ðε te tiλate,

Ne mûntme t' i çpûajme fûrɛ mire ðɛ drójte tuɛ ðène tɛ pûrate te vétemate fjáleze, eðé te pastajmɛte, qe jáne prɛj sûme fjálezavɛ, fjále.

Te pjékurite ɛ ηé, a dŷ, a mè sûme, mɛzetórɛvɛ mɛ ηè zetórɛ, a mɛ ηè dyzetórɛ mbe ηé zè te qerûare ðûhete zepjékjɛ, si pâm mè sipre, ba, be, bɛ ðɛ te tjérate; eðɛ ηé vétemè zetórɛ, a ηè vétemè dyzetórɛ, dyk mɛ pûsurɛ zè te qerûare, per te mos bére tjâtre çqim, ɛ qûajme zepjékjɛ, ndonesɛ núke pîqɛte mɛzetóre mɛ zetórɛ a dyzetórɛ, si ðâm mè sipre. Ηrapo fjálezete tuk mɛ qêne prɛj zérɛs. bênene prɛj zepjékjɛvɛt, eðé cá bênene prɛj ηé vétemè zepjékjeje, cá prɛj dŷ, cá prɛj trí, cá prɛj kátre ðɛ cá prɛj mè sûme, si ú (ûne), ú (ûre. tia), ti, ðuá, nyé, a-ý, vi-ηe-ne, i-ke-ηe-ne, i-kɛ-kɛ-si-ne, u-per-ve-luá-kɛ-si-ne; eðé ató, qe jáne pɛj ηè zepjékjeje, ðûhene te ηezepjékta, ató qe pɛj dŷ, te dyzepjékta, ató qe pɛj trí, te trizepjékta, eðɛ, kur s' çqûhene sɛ pɛj sí, te sumezepjékta.

Kur dŷ zetóre rnãazi dŷ zepjékjeve te ηê fjáleze perzjénene mbe ηê cãć te dŷ zepjékjete bénene ηê, ðúhete se bénete perzjéhjε, cãε zepjékja, qe nde té bénete perzjéhja, ðúheť ε perzjére, cãć fjáleza qe ká perzjéhjene ðúheť ε perzjéesime. Qć ãε pasqýrra, ãć (ãć ε), ngró (ngéu), mûj (múaj), púes, puáes, (púaes) dûes, duáes (dûaes).

Súme hére dŷ a tri fjáleze baeskónene cãć ηfítene ε bénene ηê, si, bukeñénes (búke ñénes), dorezénes (dóre zénes), pervelóη (per valóη), çperndáη (çe per ndáη), pranevéra (per áne véra), ndene (nde ne), perndene (per nde ne) sikur (si kur), sinđekur (si nde kur).

Fjálezete, ndo te vétema qénçine ndo te baskúme, skrúhene, sicíla véç ε véç largúare páneze prej ηerajátrese.

Fjálete ndáhene nga ηerajátra me séηeza, te cilate me ηé émere qúhene Ndáηeza, cãε ηê nga ηê

Mbaróŋe, Mbaróŋeze, Пrésjeze, Пyésjeze ðɛ Çudize, cðɛ jáne ketó,

. Mbaróŋe,
; Mbaróŋeze,
, Пrésjeze,
? Пyésjeze,
! Çudize,

Cðɛ vírɛne keɛtú,

Kur éste ſjála ŋéze ɛ véteme ðɛ ɛ mbarúmɛ, virɛte nde fúnt mbaróŋe, keɛtú, Eɛte zót i jétese.

Kur s' ést' ɛ véteme, po kà ðɛ cópe, a cópera, ndermjét te cópese, a te cóperavɛt, vihɛte présjeze, cðɛ nde fúnt mbaróŋe, keɛtú, Bóta kà zót, q' ɛ béri.— Aý zót, qe béri bótene, déɛi, pa ɛ béri.

Kur mbi te mbarnáret te ſjúlese, ndo ɛ véteme ndo mɛ cópera qénte, vjén ðɛ tjátre, a te tjéra ſjále te vétema a ðɛ mɛ cópera, qe te mbaróɲɛte, virɛte ndermjét mbaróŋeze, keɛtú, Zót' i jétese ɛ béri ŋɛrine te líre, qe te punóŋe si te dóje; po i ðá ðɛ mént, qe te ŋóhe te mirene ðɛ te kéqɛne, cðɛ te mos béŋe te ké-

qɛ, po te mire; sɛ te mirene dó Zót' i jétese.

Kur vjén fjála mɛ te pyéture, nde iɛste ɛ máðɛ, ndermjét te cóperavet virɛte présjeze, ɛðɛ nde fünt pyésjeze keɛtú, kû véte? — nûke mɛndónɛ, sɛ bóta kâ zót?

Mbe fjále a zê ɕudijɛ, a te habituri, a te rekûari ɛ te meûari, a te zɛmerûari ɛ te nëmuri, a te mjerûari, a te gezûari ɛ te levdûari, a te perkeðélturi ɛðɛ te xdó fáre pesimi te ɕpírtit' ndo prɛj hélmi ndo prɛj gázi, ɛðɛ mbe te ðípe vihete ɕudize; qé ðɛ pasqýrra, sá páp i máð!—pó! pó!—é! é!—á! á!—êh! êh!—ɕpópu!—mos i qófte ðéne!—si mjéri aý!—oi! oi!—ç' lúlɛze te bûkura!—te lúmte!—ó riri! ó riri! —ó mik!—ó ɳɛri!—djáľ ó!

Xdó fjáľ ɛ mbarúmɛ, ndo nde krýet ndo pás, ndáre prɛj mê se párese mɛ mbarópe fiλóhete prɛj ɛkrópezɛje nga te meðáte, qe ðúhene ðɛ te kréjɛimɛ.

Prɛj ɛkrópezɛje te kréjɛime fiλóhene ðɛ émerat' ɛ ɳérezet ɛ te qytétevet ɛ te katúndevet ɛ te fɛá-

travet ε te málevet ε te luméŋet ε te liqérevet ε te détevet εδε te xdó tjátre fêjε, qe ieste nevóje per te eqûare.

Mbe fide fjálezet te Σqipjese, qe véteme per véteme múnt te qendróŋene δε te deftéŋene fekáfse me te fóle, ndéhete zêri; εδε mbe cá ndéhete skúrtere a hóλ, mbe cá fáte a trás. Πa po kestú mbe te dý fáret te ndéhurít véme séŋeza, te cilate me ŋé émere dêmi Ndéhjeze. εδε véq ε véq ŋérene te Σkúrtreze a te Hóλeze, tjátrene te Fáteze a te Tráseze, εδε jáne ketó

ε skúrtreze. a ε hóλeze,

ε fáteze, a ε tráseze,

εδε, kur ieste fjáleza prej ŋé zepjékjeje, virete mbi té ε skúrtreza a ε fáteza, si q' te jéte te ndéhurit' ε zêrit, si nde ketó pasqýrra ú, ti, ké, qé, δë, vés, gûr.

Kur éste prej dý a súme zepjékjes mbe ŋé zepjékje nga te dýja, a nga te súmate, ndéhete zêri. Εδε te ndéhurit' ε skúrtere bénete nde te fúndit, a nde te dýtene perpára te se fúndit, a nde te tréteme, a nde

te kâtretene fër nde te pështene; te ndéhurit' e fâte bénete vétëme nde te fundit ɛðɛ nde te perpára te se fundit. Eðɛ pas te ndéhurit vihete ðɛ ndéhjéza, si nde ketó pasqýrra punój, iken, punójnene, ikenene, punuákɛɛine, ikekɛɛine, hídhekɛɛine, punetôr, kordhetâr, bôre, kôpe.

Ndéhjen' e fâte prej Sqipetárεεs Gégete e cpuájnene mire. Tóskete fort pák. Gégete cpuájnene ðɛ te mehúndate, qe Tóskete s' i cpuájnene po dôa sɛ fâre. Gégete dúkete sɛ ruájnene mê mire fytýren' e vjétere te fjálezevet. Ho eðɛ Géga eðɛ Tóska eðɛ sikôs prej ngásravet Gegerise ðɛ Toskerise po te ekruájne drójte até qe xfêd per te fôle te mire te ngásrese vét, drójte kà me ekrûare. Sɛ te fôlet' e xdó ngásrejɛ te Sqiperise po te jéte djéçet eqin éote te mire, pa le te ndepójne ketú ketjé te njérese nga te játrese. ndo ne ndéhjet ndo ne te tjéra, si lúlete cúme fûrras, qe xbukurójnene luáðe. Pa atá qe te vinene pas néo, po te fénene ekrúare te fida, dote xfêdene ðɛ te majpene mê te mirate ðɛ mê te bákurate, eðɛ dote ekruájnene te fôlet' e bákure fûre te fúhese, qe e kâne me pelqýere ðɛ perdórure fide Sqipetárete.

Πrεj ketýrε kátre fjálezevε prεj ηέ zetóre, qe dote gεnójme pás, po te godíηe te vinene dý ráðazi, piqene ðε gkrúhεne si ηέ, po núke baskónεne ðε te bénεne vertét ηέ; εðε per te ηóhure vírεte nde mést te týrε me te siperm gépez' ε gópezese, po si mε mos deftýere te gúare ðúhete pjékjeze. Πrεj ketýrε nde te pjékure I" ε se párese ndepónεte nde J, εðε Ε" ðε I" ε se dýtese nde A, εðε bénεne ηéra zepjékjε mε mεzelóre, tjátra dyzelóre kestú, j'a móri (= i ε móri), j'a mori (=i i móri), u'a móri (=u ε móri), u'a mòri (=u i móri), u'a móri (= ju ε móri), u'a móri (= ju i móri).

Xdó fáre fjálε ðε ε vógele ðε ε náðε εðε prεj gúme fjáles te vógela a te meðá, kur gkrúhete, ðúhete Σkróηe. Πo, kur çqúajme gkróηat' ε vógela nga te meðáte, u ðémi gkróηaze a gkrónεza. Andáj ðε gépezavεt zórevet véteme ðε te pandám, si fárε te vógela qe jáne, u ðám gkróηaze.

Σkróηate, kur jáne prεj gúme fjáles gkrúare mbe gúme flété kárte εðε mbelíðure ε liðure me ηé trûp,

ðúhene vivλa, a vivλera; εðε prej dý a góme vivλeravε, kur ɕqújame te vógelate nga te meðáte, u ðémi vivλaze.

Kur jáne prej ják fjáles skrúare nde ják flété kárte ðε liðure báeske, ðúhene Filáta, a Filátera; εðε filátavet vógela, kur i ɕqúajme nga te meðáte, u ðémi filátaze.

Kur jáne prej fjáles ɲë véteme flété kárte, ðúhene me émerit te flétese kárte, flété, a flétera; εðε te tíλa jáne ató, ɕe nde tó skrúhene ɕ' bénɛte nde ditet, a nde jávet. Εðε prej kotýre, kur ɕqújame te vógelate nga te meðáte, u ðémi fléteraze.

Εðε skrónate ɕe skrúajme mbe ɲeriátrine i ðémi mbe émerit te kártese, ɕe nde té i skrúajme, kárte-ra, εðε te vógelate kárteraze.

Ioán' i Aðanásit Vrétose
nga Hostenáni.

Γúha Σqip.

—

Ηérezit qe pine'mi ðêt jáne te ndáre me kómbe. Kómbeť ε ðêut jáne te súme. Γiď atá ŋéres, qe fin-dene me ŋè vènt, ε flásine ŋè fúhe, εðε qe káne ŋè púle zakóne ε ŋè fáre te pójturi, ðúhene ŋè kómp.

Nga kómbeť ε ðêut cá jáne te mbeðéŋ ε te súme, do-me-ðéne káne nga súme miliúne ŋéres, εðε cá jáne te véfeľ ε te púke.

Σqipetárete jáne ŋè nga kómbeť ε véfele te ðêut, se fiď atá ŋéres, qe puesón ký kómp, núke jáne mè tépere se dý millun' ε fýmese.

Xdó kómp ká ŋè fúhe, qe flét εðε skrúan; pó fiðe fúherate perpára jáne fólure, pastáj ŋérezit jáne menduár', ε káne fêture nga cá sèŋeza per te skruáre fúherate, qe flisnine.

Kestú káne zéne fúhete, ŋéra pas játrese, te skrúhene. Πó fiðe fúhete núke jáne skruáre qe ne kryét; duke hápure sýť ε xdó kómbi, ε duke zéne ŋérezit' ε ti te béjene púnera mè te mbeðá ε mè te súma, káne páre nevóje te skruájene fúhen' ε týre.

Перpára skruárja ká dále nd' Asi ε nd' Afrike. Hó ató te skruárat' ε asáj kóhe s' ηfinine me fekáfse; per te skruáre ηé zé, bénine fytýren' ε ηë fèje te fále a te ηé fèje tjátere. Kesú jáne skrónezat' ε Evfitevet te vjétere (te Kyptinet) ε te tjéra.

Hastáj ató skróηeza zún' ε ndertóhesine nga pák' ε nga púke, fer sa máape ηé förme te léht' ε te bákure. Kesú káne lindure skróηat' ε Hérsevet (Axémevet) te vjétere, te Israilinet, te Syriánevet, te Arábevet, te Evfitevet, edhe më te vjétrate te Hindit è te Çinit.

Jáne më tépere se tri mije vjét, qe ηé ηeri nga Finíqi (vënt búze détit te Bárdhe ne Syrí), qe ε quánine Káδmo, kaperxéu dën', ε érδi ne Grékeri. Ajý sóli skróηazete nga Asija ne Evrópe. Fer ahére kómbete, qe fëndesine ne keté δë, núke dinine ç' dóte δóte skruárje.

Skróηezate qe sóli Káδmua, u hápne nde per Grekeri, edhe Grékeret' e vjétere zún' ε skruámine fúhen' ε tyre me ató. Has cá kóhe muáp' edhe Aatinete (kómp i máδ, qe fëndej ahére nde Itali) ató skróηa. me pákeze te nderúare, edhe zún', ε skruá-

Núke ndéhete zëri nde ató fjáleze qe jáne perpárje ðε liðje te fjálezevet ðε te fjálevet, εðε véteme per véteme núke qendrójene te deftéŋene fekáfse, si nde, ne, mbe, mbi, ndene, perndene, ðε, ε, εðε, pa, sε, pasε, i, ε, me, te, ðε te tjérate.

Nde dý fjáleze ráðazi, kur ε pára sósete nde zetórε ðε ε dýta filóhete prej zetórε, se párese i εúhete zetórεja qe nde tê sósete, si núke éote, núk' éote; εðε εéŋεza qe virete per te diture se uεúa ðúhete Σóŋeze. Ho, kur ε pára fjáleze iste prej ŋè véteme zetóre εðε kur te εúhete s' kà ç' te mbétete, εúhete zetórεja ε krýese se dýtese, si ε éma—é 'ma. Εðε zetórεja qe εúhete, nde páste ndéhje j'a héð tjátrese, si mè i mire—m' i mire, mè ε mire—m' è mire, ε éma— é 'ma.

Zetórεja E nga mε qéne nde cá fjálε fört ε εkúrtere, εúhete jíst' úðese ðε perpára mezetórεje, si çé bén — ç' bén, se múnt— s' múnt.

---

nin' ɛðɛ atá fúhen' ɛ týre. Ketó dý fúhe, Grɛqíɛtja ɛðɛ Aatiníɛtja mbétne káqe kóhe fúhet' ɛ vítema, qe ɛkrúhesin' ɛ kendónesine ne fiá' Evrópet.

Vertét, ketú ɛ dý tré qint vjét mê páre Francézete, Iqfilizete, Γermánete, Spanólete, Italiánete ɛðɛ te tjérete kómbet' ɛ Evrópese núke kísine tjátere fúhe per te ɛkruár' ɛ per te kenduáre, pervéq Aatiníɛtese. Ketá kómbɛ flísnine, sicili-dó fúhen' ɛ ti, pó ató fúhera as i ɛkruánin' as i kendónine.

Núk' éste súme kóhe qe káne zéne kómbet' ɛ Evrópese te ɛkruájen' ɛ te kendójene fúherat' ɛ týre; pó káne pumtár' áqe súme, sá fúherat' ɛ týre káne ɛkúar' ɛðɛ ató fúhet' ɛ vjétera, te ɛkruára nga káqe mije vjét e tehú.

Σqipetárete jáne né nga mê te vjéterit' ɛ kómbɛvet te Evrópese, ɛðɛ te fído ðɛ̈ut, múndim te ðími. Atá te diturit' ɛ meðéq, qe mépene mɛ fúhet' ɛ mɛ pépat' ɛ kómbɛvɛt, ɛ káne defýɛre sót fórt mire, qe Σqipetárete jáne áteret' ɛ Grékrevet ɛ te Aatinevet te vjétere, do-mɛ-ðéne qe s' jáne fê tjátere, pervéq atá Πɛλaasgónte (a pó Πléqt') ɛ vjétere.

Πó kur muápe Grékret' ɛ Aatinete ɛkrónezat' ɛ

Káðmose, Σqipetáreť ahére núke páne dót nevójenť ε skruárjes se fúhes se týre, se sť isine cbúture, pó pinine neper máls me hárk ne dóre, dúke bére fáh, ε dúke kuλóture bagetite.

Mè pastáj, atá Σqipetáre, qe umesuánť, ε ucbúne, zúnť eðε atá, te mesóninť ε te kendóninť eðε te skruánine fúhene Greqist ε Aatinist, eðε mè pastáj, si upóqne me Týrqit, eðε fúhene Tyrqist, Arabist ε Πersist.

Πť andáj Σqipetárete fer me sót núke jáne véne súme per te skruáre fúhenť ε týre. Este vertét qe súme Σqipetárť eðε te huáj káne skruáre súme ferra ne fúhet sqip: pó núkť i káne skruáre fíde me ηè pále skróηa, me skróηa, qe te múndine te qúhene skróηa sqipe. Cá káne skruáre me skróηa Aatinieste, cá me Greqieste, cá me Arabieste eðε cá me skróηa te qúkura ε te parjóhura prej ηériu.

Kómbete mbáhene me fúhete; ηé kómp qe humbét fúhenť ε vét, éstť i húmburť ε i háruáre; qe me te húmburit te fúhes se ti éstť i umbure eðε aý véte. Ηériu núke húmbete, pó me te ndepuáre fúhene, ndepón eðε kómbinť, ε bénetť i kómbi tjátere. Kestú jáne

húmbure sáme kómbe te vjétere, qe sóhúme ne per istorirrat, e s' i fëjme sót mi dë.

Este per te gudítur qŷs ká pójture fer me sót kómb' i Sqipetárevet, duk me mos skruár' e duk me mos kenduáre fúhen' e týre, kur jáne húmbure káqe kómbe, qe skruánin' e kendónine fúhen' e týre, si Syrjánete, Kaldéqasite, Finiqasite, Aatinet' e te tjére.

Pó dë Sqipetárete, sadó qe káne pójture fer me sót, núke káne pójture te tére, dë núke káne mbéture si káne qéne. Fid' atá, qe káne mesuár' istorine, e dine se Sqipetárete núke káne qéne fide jétene te ngúcure ne keté cópe vént qe jáne sót; mé tépere se fŷmes' e ati véndi, qe i dóne sót Rumelí, a Méng' e Baλkánit, ká qéne qemóti Sqiperí, dë qérezite, qe káne qéne mi té qe nga Triésta e fer me Saλonik, káne qéne Sqipetáre. Pó dúke mos skruár' e dúke mos kenduáre fúherat e fqipevet te vét, káne haruáre dë fúhen', e káne ndepuár' dë kómbine. Fi' andáj fíndene sót Sqipetáre, qe z' dine sqip, pó flásine Bulgarisht, Greqisht a Tyrqisht. Nga ketá Sqipetáre, qe

z' dine shqip, jáne cá qe ë dine, dhë ë dóne qe jáne Shqipetáre; pó ján' dhë cá te tjére, qe núk' ë dine á núke duáne t'a dóne, dhë duáne te qúhene nga aý kómp qe i flásine fúhene.

Kómb' i Shqipetárevet, nga te mos shkruáret' ë fúhes se vét, ká húmbure fer me sót mê te shúmet' ë njérezet; pó ne ká húmbure áqe ne káqe mije vjét, atá qe káne mbéture dot' i hûmpne me fört páke kóhe; sé kóh' ë sótme núke njún me kóherat ë vjétera; sót kómbete piqen' ë perzjéhene fört epéjt, dhë atá qe jáne mê te förte ë mê te díture, múndine kurdohére atá qe jáne te dóbet' ë mê te paditure.

Shqipetárete, sadó qe jáne te páke, núke jáne áqe te dóbete, sa t' i shkéline te huájte sindekur q' dhë fer me sót s' jáne shkélur' ë s' káne rýre nene kúrtit te huájet; pó paditurija i ká prisure kurdohére.

Sót éshtë dita q' dhë Shqipetárete te zéne te shkuájen' ë te kendójene fúhen' ë týre, qe te múndine te puájene kómbine.

Xdó fúhe mûnt te shrúhet' dhë me pê pále shkrónja te huája, sindekur dám' dhë mê sipere qe shqipja éshtë shkruár' dhë me shkrónjat Latinishte, greqisht' ë arabishte;

pó fúha, per te skruár' e per te kenduáre mire, ká nevóle per ηé pále skrónpa te sájte, me te cilate te skrúhete mire, eðe te kendónete sakaqehére.

Me te ðéne skrónpa te sájte, mos mépete véc sé xdó fúhe dúhete te kéte ηé pále skrónpa te veçánta me vétehe te sáj; keté núke múnt t'a ðém dót, sé pó te véme rê skrónpat' e bótese, dóte sóhime, qe per véç atýre qe jáne te paçquára néra pále nga tjátra, eðe ató, qe dúkene te çquara, jáne te dála nga ηé pène, e te pjéðura nga ηé burim. Te fíde skrónpate káne qéne né, pastáj jáne ndár' e çquáre. Fíde kómbet' e Evrópese, pervéç Grékrevet eðe cáve nga Sqéhte, skruájene me ηé pále skrónpa, qe jáne te mápa nga Latinistja; pó eðe ató skrónpat' e Grékervet e te Sqéhet s' jáne fê tjátere, veç fytýrene káne páke te ndrýsme.

Sqiperija éste ηé cópe vént nga Evrópa, eðe Sqipetárete jáne ηé nga kómbet' e Evrópese; p' andáj eðe fúha sqip dúhete te skrúhete me skrónpat e Evrópese, do-me-ðéne me skrónpate Latinistе. Pó ketú na dáline dý férra: e pára, qe skrónpate Latinistе káne ne cilet-dó fúhe ηê fáre te kenduári, e nê Sqi-

petárete pas cilese fúhɛ dót' i kendójeme; ɛdýta, qe ɛkrónate λatiníɛtɛ jáne ŋe-zét ɛ pése, ɛ nê kémi nevóje per tri-ðét' ɛ fiste ɛkrónja.

I pár' i ketýre dý men dimeve núk' éɛte noŋê pún' ɛ rénde, sɛ ató ɛkrónja qe káne ne siɛilet-dó nga fúherat' ɛ Evrópese ŋé fáre te kenduári, ató múnt t' i kendojem' ɛðɛ nê me ŋê tjátere fáre kendimi, pas ŋevójes se fúhese sáne

Te víme ne mendim te dýte: vertét ɛkrónat' ɛ λatiníɛtɛse ján' áqe te páka, sí jó per fúhet téne, qe ká káqe zérra, pó ɛðɛ per fúherat ɛ Evrópese núke jáne miáft. Evropjánete, per te mbúɛure ató te pákate, ɛkruájene nga dý ɛkrónja, ɛ i kendójene te dýja báɛke; pó kjó éɛte ŋê pún' ɛ rénd' ɛ ɛmerzíture. Kesáj i déɛ féndure ŋé úðe.

Hermi keté súme ŋéres jáne menduáre, ɛðɛ súme úðera káne féture; pó noŋê núke ká qén' ɛ léht' ɛ ɛ pelqyére sikúndere dúhɛte. Keté hére qe u dúk nevój' ɛ máðɛ per te ɛkruáret te fúhese sáne. keté hér' u fént ɛðɛ ŋê úðe súm' ɛ léht' ɛðɛ súm' ɛ míre: Muápme te ŋe-zét ɛ pése ɛkrónate λatiníɛtɛ, u ðáme ɛávɛ nga ató ŋé kendím pas nevójes se fúhese sáne,

εδε nga te ηembeδétat' ε tjéra cá i béme príre nga ató σkróηa, dúke ndepuáre páke fytýrene, cá i muáρme nga greqiστja, qe éστ' εδε ajó ηé nga móterat' ε vjétera te fúhese saine, si εδε Λatiniστja.

Kestú u béne tri-δét' ε fáste σkróηa te ηéjterta ε te vétemε, qe múnt te σkrúhen' ε te kendónene me te máδ lehcim.

Tani púna éste ne te pernduret' ε te perhápurit' te ketýre σkrúηavet ne per fide Σqiperí. Ketó múnt te nxihene ne fort páke kóhe; p' andáj dúhete qe xdó σqipetár, i máδ ε i vógel, te mesóρe ketó σkróηa, ε te múρe te σkrúaj' ε te kendóρe fúhen' ε ti, qe ká mesuáre me qhmeστit te s' étnese, ne dó qe te jéte per fide jétene aý εδε femíj' ε ti, bárk pas hárku, σqipetáre, εδε ne ká daserím qe te póη' ε te jéte Σqipería ε σqipetarerija jéte pas jéte, ε te ndritóhet' εδε kómbi ýne me dituri, me pásje ε me pójtje te míre.

Te σkruáret' ε fúhese σqip ubé ne kóhe te mbretorise te zótit tëne te máδ, Sultán Abd-yl-Hamidit te dýte, qe Πerendija I ηfátte jéten', ε I stófte ditet! Si fide kómbete qe pójene néne híjet te maδerise Ti, kesá εδε Σqipetárete zúne, te écine perpára, ε te ndri-

tónɛne mɛ ɔkrónja ɛ mɛ dituri, ɛðɛ dóte mbájene mént
fíde jéten' ɛ jétese émerin' ɛ ati Mberétit te máɗ,
q'i dési káqe, ɛ u béri fíde keté te mire te máðɛ. Fíde
Ɛqipetárete dót' i lútene Herendise dit' ɛ náte per
zón' ɛ týrɛ ɛðɛ beremíresin' ɛ týrɛ, mberén' ɛ týrɛ
te dásur' ɛ te vjéjture: Sultán Abd-yl-Hamid-Hán' ɛ
dýte!

Ɛ. Sami Fráseri.

BKSH

Σqypnija ε Σqyptárt.

I

Ne te zánun fiλ te bótes (¹), ε qýs ne kóh qi njéri iste i padije, ε jetónte tui luftúe npóni me tjétrin, u-lekúnd prej Asiet (²) ηi kómb njérzis, sumíc ε máδε, ε u-dá prej fáre tjéra ε prej finds tjér, qi isin nder ató δéna te lárga, ε múerne úδεn káh dêti per me fét ηi δê tjéter, ε per me mújtun me fallúe ne pusim pá frik ε pá dróje. Keti kómbit qi iku ne két mendýr prej Asiet, i δójsin émnit Πελάsg.

Ketá Πελάsg, primum prej parsijet vêht, skapercýene dêtin me lúndra ε me bárka, ε prej Asiet qi iste δéu i t'ýne, érδne ne bríg te dêtit te Gre-

---

(¹) Bót dó me δán: Móndo, italianist, eδε turqist: Dynjá.

(²) Asia, turqist Anadoλí.

qis (¹) ε dúεlnε ne tók, pik se pirit, ne ɲi vénd qi i ðójsin émnit : Argos.

Núk dihet mir a fétnε n' át ðè find tjér te véndit, a por ε fétnε át vénd te skrét ε te pa njerí.

T' árðunit ne Greqi te Πελásgevet ndóλi fórt híret, ε ján gádi káter mij vjét qi kán pjéðun qɣs n' át kóh qi ketá u-lekúndnε prej Asiεt; ε n'át kóh káq te vjéter ε te mótεmε findja núk dicin as mε skrúε as mε liférúε (²), ε per andáj púnet qi u-bánε ε u-gó-ditnε n' át kóh te mótεmε, kán mbétun fórt ne t' ép ε ne njéguλ ε núk dihet mire fiλit, per sé historija qi kaλazón pónt e-móntεmε, núk kà pas fiλúε mε u-skrúε n' át kóh, persé findja isin pà dije, ε pà skrója.

At para bírit ε bir mbas átit, záni i ketýnε pún-vε kà árðun, gój ne per gój, dëri ne ató kóha qi findja zúnε mε skrúε ε mε dyftúε fiđ ská u-bá ε u-godit ne bót ne kóh te motεmε. E nden se-núk kémi prej historijet ɲi drit per mε ditun mε te vertít mendýren mε te eiλen Πελásgt zúnε vénd ne Greqi

---

(¹) Greqi, italianist : Grécia.

(²) Liférúe, italianist : leggere.

ɲi kâfs ëst ɛ drójt ɛ fidkúɛ ɛ fiđ te diɛmit ɛ din, qi sót kúter mij vjét ketá Πelásg, fâr fiɲdɛ fórt ɛ mótɛɲɛ, éɾđɲɛ pɾɛj Asʃet ɛ zónɛ vénd, si kur đâmɛ per sipri, ne ɲi đê qi ɛ qújsin Argos.

N' át kóh qi éɾđɲɛ, ketá Πelásg ësin si njérs t'égr, te pá dije, ɛ mʃúen mɛ luʃtúɛ mɛ fâr ɛ mɛ fise tjéra; ɛ mɑ́ndɛt mɛ kên qi, persé núk pësin ne pɑ́q ɛ ne puɛsim ne đêna te véhta, fârt ɛ físet tjéra u-qúɛnɛ ɛ i perzónɛ pɾɛj andéj ɛ i ndóqɲɛ ɛ i ɛterngúɛnɛ mɛ ikun pɾɛj Πatriđɛt (1) ɛ mɛ dál dêtûn ɛ mɛ kerkúɛ ɲi đê tjéter per mɛ mújtun mɛ zin vénd ɛ mɛ ɛpetúɛ kah ndjéktárt' ɛ anmiqt ɛ véht.

Si dó kjóft, Πelásgt, mbasi zónɛ vénd ne đê qi uperméɲd, fíλúɛnɛ mɛ punúɛ, ɛ mɛ mbájtun bakti ɛ mɛ leɾúɛ tóken, ɛ mɛ mjéλ fiđ fâr bimaɛ, eđɛ mɛ goditun ɛ mɛ trajtúɛ (2) kesólla, ɛ ɛtepija. Ne két mendýɾ zúnɛ fíλ mɛ u-ɛtúɛ ɛ mɛ u-ɛumúɛ, ɛ mɛ u-mbléđun bâsk nder katúndɛ ɛ nder fytéte (3)

---

(1) Πatríđ, italianiɛt. Patria, turqiɛt Vatán.
(2) Trajtúɛ, italianiɛt do mɛ đán : fabbricare.
(3) Fytét, italianiɛt : città, fortezza.

ɛ mɛ u-zfanúɛ kánd ɛ kánd ne fíđ atú đêna qi múɛrnɛ ɛ ɑtíne ne dór ɛ i báne per véhtɛ.

Mbasi u-zfanúɛnɛ ɛ u-ɑumúɛnɛ ɛ u-báne te fórt ɛ te begát, Hɛlásgt pátnɛ Mrétnat ɛ véht, ɛ krént ɛ véht, ɛ te párt ɛ véht, ɛ vúnɛ kanúnɛ, ɛ líf, ɛ pleqsi, ɛ gurvnúɛnɛ véndin ɛ véht ɛ finden fíđ mâr mɛ ɑúm urtesi ɛ mɛ fýq te dréjt ɛ te mir.

N' át kóh te mótɛmɛ bêst ɛ fêt qi ján sót núk isin, por Hɛlásgt ađerójsin per Hyl ɛ per Zót dieλin ɛ hánen, ɛ qiɛλin ɛ đéun, a tjéra káfɑeza, qi dúken mɛ sý ɛ puéken mɛ dór. Isim idolátre, ɛ as atú, as tjért núk disin se ɑkâf ast i mađi Zót, por kujtójsin qi Zót ast qiɛλi, a hána, a đéu, a dieλi, ɛ u lútsin atýnɛ, ɛ u ɑugurójsin dés ɛ délɛ ɛ qinfa ɛ lóp ɛ kuáλ ɛ tjéra ɑtánza. Kur bájsin bê te mađe, mépsin gúrin ne kráh ɛ u-bejtójsin per át pês.

Qé, ne kêt mendýr Hɛlásgt, qi u-perméudnɛ, jɛtúɛnɛ ndósta ɲi mlj vjét ɛ mà téper pá trazím ɛ pá sigím, tui kénun te Zót ɛ atýnɛ đénavɛ ɛ tui pásun mrɛtni ɛ regeni ne véhtɛ.

II

Si kur nden sɛ Πɛlásgt qi u-perméndnɛ dûɛlnɛ ɛ lɛsûɛnɛ ðên ɛ patriðen ɛ-vêht ɛ érðnɛ ne Grɛqi për mɛ, zán vénd, aɛtú má vôn ɛ mbás ɛúm kóhɛt, ɛðɛ tjéra fär ɛ fisɛ u-lekúndnɛ prɛj Aslɛt ɛ ɛðɛ atô ɛka-perçýɛnɛ dêtin për mɛ kerkôɛ ðé tjéter ɛ mɛ u-ngúl nder tóka te mira- Ndôâí prâ qi mbas Πɛlâsgiɛ érð-nɛ kah dêti, si kur pátnɛ ârðum ketá, ɛðɛ ŋ' a dý a tri kómbɛ tjér qi kiɛin émnat: Ɛolîŋ, Ioníŋ, ɛ Ðoríŋ- Ketâ tri kómbɛ j'ú rânɛ ne ɛqin Πɛlásgevɛt ɛ luflûɛnɛ mɛ atá për ɛúm mót, ɛ mbasi u-dérð ŋi fjâk i máð Πɛlásgt núk mújtnɛ má mɛ qindrûɛ, ɛ për mɛ mós mbétun nden puɛtét te atýnɛ, fiλûɛnɛ ka pak ka pak mɛ ɛ limun brégun ɛ dêtit ɛ mɛ u-keðýɛ mbrápa nder fûɛa má tɛ lârga, ɛ nde mbrám, núk mújtnɛ mɛ ndê-jun âs nder fûɛa qi iɛin afer dêtit, për íknɛ ɛ múɛrnɛ málet, ɛ túfa túfa, fis mɛ fis, u-ɛperdâne ɛ zône dó vêndɛ te nálta qi núk iɛtɛ udôb (1) mɛ i nzjípun andéj.

---

(1) Udôb, italianiɛt *facile*, turqiɛt : koλáj.

Ne két mendýr ηi púl vójtnε ne Σqypni te póstmε káh ána ε Janins, Arsirokástres, Berátit ε Vlóns, ε mrεtnis qi goditnε atý i ðán émnit : Epir; disá tjér vójtnε ne Mát ε nder málεt te Dibres ε te Σkúps, ε mrεtnis qi ngúlnε n'atá vénde i ðán émnin : Maqedoni; ε dó tjér u-largúεnε ε skúεnε ε zúnε vénd ne Dukafin ε nder málεt te Σkódres, ε ketá bânε ηi mrεtní qi ðipεj me émne : Iliri.

Atá trε kómbεt ε perméndun qi érðnε mbasandáj ε qi qúhesin : Eolitε, Ioniη ε Doriη, mbasi perzúnε Pelásgt, u-baskúεnε mε bês, ε gjúhen, qi pátnε sjéλ ε-prûmun mε véhtε préj Asiet, ε qirúεnε, ε ε dlirnε mir, ε zúnε mε liserús, ε mε skrús, ε mε u-hoλúε kah mêndja ε kah diεja. Mbás sûm kóhεt ketá trε kómbε qi u-baeskúεnε i ðán véht véhtes ηi émen per te fiđ mâr ε ju ðánε : Grék a Elin. Ketá Elint goditnε ne Grεqi fytétε te mðája, ε ndénsε u-gurvnúεnε pósa pósa, ε pátnε parsin véhtças, u-bánε fört te fört ε te begát, ε pátnε sûm bárka per mε lufús ε per mε dergûε ε mε prûmun fâ ε te mira káh fiđ ânt andéj détin. Grékt, a Elint iεsin búpa te mír ε bânε uεstrija te mðája ε pátnε uεtâr fört trima, ε mentâr fört

te lavdúεm, qi mbás sá ε sá mótit permέndεn εðε sót mε ndêr te máðε nder historíja.

Por Πelásgt qi íknε ε leσúεnε véndin, qi Grékt a Εlint σtinε ne dôr ε ε bánε per véhtε, Πelásgt εðε atá ngúlnε abó trí mrεtni te mðája te permέnduna per sipri, te cíλat qúhεσin: Εpír, Maqedoní, ε Iliri. Ketó trí mrεtni te Πelásgevet kiσin mrέtnat ε véht, ε fytétεt ε véhta ε kadúndε ε find mε σumíc te máðε, ε n'até mendýr qi Grékt u-pítnε ε u dúελ zâni per dijε ε per maðni ε per trímni, εðε Πelásgt núk mbétnε fórt mbrápa, por εðε atá u-σumúσnε ε u-bupúεnε ε u-bánε trima ε luftár te fórt, má luftár sε te fíd kómbεt qi íσin péd ε per qárk.

Ketó trí mrεtni, túi kénun te trijat ngréhun ε goditun prεj Πelásgσ, mbájtnε fíd món bésen σóqja σóqεs, ε bóta ε póμλi i atýnε dúhεσin si vλázen, per sε mε te vertét íσin trí vλάzni dâmun prεj ηi vótret, ε ndensε qúhεσin pósa pósa: Εpirót, Maqedon, ε Iliriη, túi qénun te fíd prεj ηi fákut, ε prεj ηi pánzεt, ε túi pásun te fíd ηi gjúh, mbáhεσin si ηi fis ε si ni fár, ε íσin fíð món báσk per mε qindrúε kúndra anmiqσ, qi dójσin mε i prísun ε mε i poστúε.

bésen ε ndêrin ε fáqen ε bárð tε párvet te ndrhêesim qi pátnε.

III

Tani si kur sε u-kaλzúε, ε u-dyftúε sipri, u-ηóft ε u-mùεr vést, sε ná Σqyptárt jémi pa kundrestí te birt ε Πελάsgevet, ε sε jémi póρuλi mà i mótçemi sε te fiđ kómbet tjér. Mé kjó dije ε ηé kjó ε máρun vést mbastón per mε na stimun ne zémber t'ỳn dastunín mε sóqi sóqin ε mε na ngróf ε mε na nzémun per mε siqûε mε sỳ vλáut te fiđ Σqyptárt, te fiđ atá qi flásin gjúhen t'ỳn ε qi pjéđin prej fisit te párvet t' ỳn.

Ná dúhet per két pún mε u-liđ mε bés ε mε fê te fiđ bàsk, ε mε u ηóftun si vλázen, núk mε fjál, por mε vépra ε mε te bâmε ε mε te máđ disir te zémbravet t' ỳna.

Por mbasi két sihariq (1) ε đáme núk prej méndε t' ỳna, por ε fólmε mε gój te dismevet motçim,

---

(1) Sihariq, italianisht : *buona nuova*, turqisht myzdé.

ε nxúermε prεj εkrímεvε tε historis Grêkvet ε tε Rómes; kujtójm qi per mε bámun ηipún tε plôt ε mε forcúε tε zânunit bés tε fiâ Σqyptárvet âεt ndevóje εẽε mε kaλzúε ε mε dyftúε, sε si jetúεnε pára nés, ε εka bâne ε εká punúεnε mótit tε pârt t'ŷn, kûr iεin dâmun ne tri mrεtni : Epir, Maqεdoni ε Iliri.

Káter jét (1) perpára Kriεtit ne mrεtni qi qûhεj Maqεdoni kjé mrét Filipi. Kŷ Filip iεtε uεtâr (2) i fört, ε mrεtnija ε Maqedonis iεtε ne kôh t' ati fört zfânun ε fört ε maẽε, ε kiεtε lif ε kanúnε, ε zakónε fört tε mira ε fört tε nderúεεmε. Eẽε pópuλi kând ε kând iεtε mâr ε mir.

Filipi qi kiεtε zémber búpit ε qi iεtε trim, diεirónτε mε zfânun ε mε pítun eẽε mâ tépεr ẽiên ε puεtétin ε véht. Hrandáj zúni fiλ mε vû mrεtnin ε véht ne ûẽ tε mir, mε ndrέqun fiâ pânt ε mε mεúε maqε-

---

(1) Jét, italianiεt : *secolo*. Ne Σqóder i dôn εékuλ por âεt map prεj italianíεtεε. Σqûp i dôn jét. Mε faλûe, *vivere*, tε fiâλt, *la vita*. Mε u-ηfiâλ, *rivivere*.

(2) Uεtár, *soldato, guerriero*, italianiεt. Uεtri, *armata, esercito*.

Qé prâ atá Hellásg, a Helléq, si ti dôuni, jémi ná Σqyptârt. Ná Σqyptârt jémi te bijt e atýne Hellásgevet, qi érdhne prej Asiet pik se párit ne dét te Greqis, e qi Grekt perzûne per dûn prej véndes qi pátne zân. Ná Σqyptârt kémi qindrûe tâes tri mij vjét e má téper, e kémi mbájtun gjúhen, e mendimin, e karaktiren, e trimnin e dastunin e lirin (1), qi na kán lánun te párt t' ŷn, ŋatá Hellásg ,qi u-perméndne e qi ngúlne mretnit e Epires e Maqedonis e Iliris.

Ná jémi pâ kundrestim findja a pópuλi má i vjéter; e má i mótçimi te fíd Evróps, má te vjéter se Grékt e se te fíd tjért kómbe, qi ŋíen prej historijet.

Dêri táes Σqyptârt núk kán ditun se káh kán árdhun, as se prej ç' fár kómbit kán pjédhun, as se te bírt e kúj jân.

Qé, ná pra e qítine ne sés e ne drit kesó héret, edhe e dyltáeme páŋen, prej te cíλs kán dálun Σqyptârt, e mbás sótit mbâm spnés, se Σqyptârt núk do ta hapójn, por do ta mbân ngúlun ne ménd e ne zémber,e do te perpiqen e te mundóhen me j'a mbájtun

---

(1) Liri, italianíet dóhet : *libertà*, greqíet ἐλευθερία.

dónt nder ârm, ε nder lúfta. Ner két pûn mlóñ uestrija te meñâja, ε luftój mε ató fise ε kómbε, qi ísin perqárk ε péñ Maqedoníjet. Mbasí i mújti ε i prísi gâdi te fiñ, ε u-forcúε ne ηi mendŷr qi kúp núk ísτε pàmun ε soditun dêri n'ât kóh prej Maqedónes, ε súελ sýnin kah Greqija ε vúni ne ménd mε luftûε εñε mε atá ε mε i puεtúε, por s' i puεtój sá tjér kómbε.

Ndensε Grékt, por si kûr u-dá, ísin kómbi mà i ditεmi ε mí i fórti, Filipi núk u-tút as fiεt, por u-bá gâdi mε u rá. Nerqiménd Grékt kíqin zânin ε máñ, ε fima (1) ε lúftave qi pátnε bámun perpâra ísτε sper-dâmun kánd ε kánd, ε te fiñ bóta i nderónτε ε i drójτε. Atá núk vétem luftûεnε mε kómbε t'áfer. por luftúεnε εñε mε kómbε ε mε mrετnija te lárga, εñε kjén dà fiñ món mε fâqε te bárñ. Qekáq sa Ksérksi, mréti i Persis u-iñenúε ε u-anmiqsúε mε atá, ε dán ne ménd te vêht mε ju rá, ε mε i prúε, ε mε poστúε te fiñ Greqin.

Ner mε bámun σka póq ne ménd te vêht, Ksérksi mlóñ ηi uστrí te máñε fórt, ε mε ηi milión uστár u-nis prej Nersiet per mε u rá Gréqvet. Ký Ksérksi

---

(1) Fima, italianisτ : *fama, rinomanza.*

ɛstɛ má i máδi mrét, qi ηíʃɛj n'át kóh, ɛ uɛstárt ɛ luftárt ɛ ati ɛsín te pí ηthun. Ngúli ηi úr per mbi dêt, qi dán Evróqen prɛj Asiɛt, ne ηi vis, qi i δón Elespónt ɛ qi áɛst áfer Konstantinópolit. Per mbi két úr báni mɛ dál te fiδ ustrin ɛ véht, báɛk mɛ kuál ɛ mɛ qépɛ, ɛ mɛ fiδ ɛka dúhɛj per mɛ uɛqŷɛ ηi uɛstri áq te máδɛ.

Fiδkúɛs u-trémb ɛ fiδkúɛs δóte sɛ dáta ɛ mrápmɛ érδ per Grɛqí; por Grékt núk u-frigúɛnɛ as núk u-túɛnɛ as ták, por u-baɛkúɛnɛ te fiδ már mɛ bês ɛ mɛ fê ɛ báne bê mɛ vdêk te fiδ perpára sɛ mɛ u-δán Ksérksit. Hrandáj Grékt qindrúɛnɛ; ɛ mɛ ηi uɛstri ηi qind míj véɛs prɛɛnɛ ɛ δŷɛnɛ te fiδ uɛstrin ɛ Ksérksit, ɛ ɛ ndóqnɛ, ɛ ɛ báne mɛ ik mɛ fáqɛ te zéz préj Grɛqíjɛt ɛ préj Evróqɛt.

Qé! mɛ ç' fár findɛs zâni fiλ mɛ luftúɛ Filipi i Maqɛδonís, i ciλi mɛ ηi uɛstri triδét míj véɛs u-dorf por si puʃéja ɛ u-vrá mɛ Grékt déri sá i prisi ɛ i ɛternqój mɛ i çil ɛ mɛ i háp dŷɛrt ɛ fytɛtévɛt t' ŷne, εδɛ mɛ i báɛmun vénd ne ηi mlεδsí te máδɛ qi i-δójsin Amfiktióne, ne te ciλen kúp, déri n' át kóh, núk mújti mɛ himun findja ɛ tjéra fárvɛ, qi núk ɛsin Grék,

se Grékt u dójsin Maqedónvet e Epirótvet e Ilirórqvet barbár, qi do me dán t' égr e te pa-dije.

N' ató kóha te fiđ kómbet, qi núk isin Elin a Grék, isin soditun (1) prej Grékes me sý te kéq e u dójsin te fídve barbár.

IV

Mbasi vdiq Filipi, Mretnija e Maqedonts i mbét Aleksándrit, qi sqýp i dómi edhe Léka i máđ.

Léka i máđ mà trim e mà i mir se Filipi, i áti 'ti, mbasi pustój te fiđ ató đéna e i báni edhe Grékt per véhte, dáu ne zémber te véht me mléđ ustrin e me ekđe me i rá Dáriojt, qi iste i'biri Ksérksit, mréti i Hersis. T'a mápim fakun, đóte Léka i máđ; e si kur se Ksérksi, i áti Dáriojt, érđ me ustri n' Evróp per me u rá Grékvet, astú edhe ná te vémi ne Herst me lá ubán e me j'a sperblýe te kéqen qi i báni Ksérksi Greqis. E astú si đa báni. Me tri đét e pés mij ustár tri-

(1) Me sodit, italianist : *riguardare*.

ma, te mlédhun ne Mát ε ne Dibre ε nder tjéra vise te Maqedonís, múer úđen por si eqýpeja, ε dúel n'Asie. Atjé luftój ε múer te fíđ fytétet ε véndet, qi qi-Àúεnε ε ndóλnε ne úđ, ε qi iεin te Dárioit, ε núk u fét kupkúes me i qindrúe ε me ε pritun. Nde vóna dúel Dárioj vét me uεtrín ε véht, qi iεtε ε pé-ηéhmε, ε luftój me Léken ε máđ nder ηadisá vénde; por hóvi i Léks núk pritej, prapo uεtrit ε Dárioit u-đýεnε ε u-prisnε, εđε Dárioj íku me fiqε te zêz. Vála ε Maqedonvet, qi ján te párt t' ŷn núk pritej udobi (1) persé por si vála ε pprónit qi derptón điê ε gúr, ε núk iεtε ne dór te Hérsvet me ja u pritun hóvin.

Mbasi mújti Dárion ε i zú rop t' ámeη ε grúεn e'ti, te fíđ mrεtnija ε Hersis i híni ne dór te Léks ε u-bá zóti i véndit.

Hor Léka núk u-kondenduε me ekâ fitój: fáti i mir qi i príni nder fíđ lúftat, qi báni, indézi εđε tjéra diεirε ne zémber; ε mbasi puεtój te fíđ ató đêna ε ató

---

(1) Udob, italianiεt : *facile*, udobi : *facilità*, grεqiεt : εὔκελος, εὐκολία.

mretnɨ, mlóð uɛtrin perserí ɛ u-nis mɛ vójt mɛ i rá cðɛ Indies qi kiɛtɛ mrét Hóron. Ký Hóroja iɛtɛ búp i mir ɛ trim súm, ɛ kiɛtɛ uɛtrija te mðája; por nák i velójtnɛ, perse Léka j'a prisi te fjða, ɛ zú cðɛ Hóron te fiλ mɛ dór.

Qé, ne két mendýr búrat ɛ trimat ɛ Σqypnis mɛ Léken ɛ máð múɛrnɛ ɛ puɛstúɛnɛ te fið Asien, ɛ báne n' atá vénde te lárga ɲi mretnɨ áq te múðɛ, sa só-qɛja ɛ 'sój nák kjé pámun kúp ne két jét perpára Románe, qi nde vóna múɛrnɛ ɛ puɛstúɛnɛ te fið ðën ɛ te fið bóten, qi ɲifɛj n' át kóh, ɛ ngúlnɛ temélin ɛ mretnis Rómes.

Hor Léka i maðð túi kénum Σqyptár ɛ áq trim, sá sóq nák kiɛtɛ, lá zakónet ɛ maqɛdonis, ɛ fiλój mɛ u-vésun ɛ mɛ u-stolisun por si Hérsit, ɛ mɛ ngrán ɛ mɛ pí si atá, ɛ múer te fið vést ɛ keqija qi kiɛin atá. Hiet súm, ɛ u-déjtɛ pá más, ɛ ne te déjun zún i fiλ mɛ mbýtun parsin ɛ uɛtrís véht ɛ miqt ɛ véht, ɛ báni disá pún qi iɛin kúndra zakónevet Σqyptárvet. Kiɛtɛ ɲi te pár qi ɛ dótɛ fórt ɛ ɛ kiɛtɛ mik per zémber, persé ký ɛ pát špetúɛ ne ɲi lúft, ne te elλen u' fɛt ne pɛzik te máð. Keti njérit i ðójsin émnit Klito.

Hi nát qi u-déj fórt Léka ε vrâu mε dór te vêht εδε két Klitón, ε ne nésrε, mbasi i dúel plεja, ε lýpi ε núk i rá ne ménd, qi ne mrâmε ε kiστε mbýt vét.

Vεrbûε prεj fátit mîr ε prεj puστêtit qi pát, Léka núk dîti mε mbájtun vεht-vêhten, por bâni σûm pûn te keqija, déri sa u-smû ε vdiq ne Babilón túi kénun fórt i ri, tri δêt ε-tré vjéτσ. Nûk dibet mîr fiàit a vdiq prεj lengátεt a préj hîlmit qi i δâmε parsija ε Maqεdónvεt, te ciàt lεsin fórt merzítun prεj ati ε prεj pûnσ te pa-gjàσmε qi bâni.

Qé! Léka i'máδ mε tri δ'i máj vét, bûpa Maqεdónσ ε disa Grék qi kiστε n' uστri mε vêhtε, priesi sa mrεtui te mâδja ε te fórta, bâni lúfta te pa-nâmera ε στini ne dór ε puστój te fiδ Asien, pûn qi pára ati núk mújti mε ε bámun kupkûσ.

Maδnija ε Lékσ hûmi mε vdék te 'ti, ε mrεtnít ε refînit, qi pát, i δâmε parsija nder vêhtε, ε u-bâmε disa mrεtni te rája, ε luftûεmε σûm péna mε tj'tren.

Emni i Lékes ká qindrûε tâσ sájêt, ε perméndεt εδε sót kând ε kând ne per bôt mε fâqε te bârδ.

Kejó ndêr ε ketá te perméndun na perkát εδε néve qi jémi Σqyptár ε te bîrt ε atýmε bûpavε qi bâmε

fiđ ató trimni, ε qi prisnε fiđ ató mrεtni, si kur sε u-dyftúε per sipri.

Σqýpja émnin ε ká pas
Por ηεtás i kjé hapúε :
Bini, djélm, zót' ýn ju'a đásτ,
Her, nde dáçi, mε fitúε.

V

Εđε n' Epír, a Σqypni te póstmε, kjé ηi mrét, trim i fört, qi i đójsin émnit Πipo. Ký Πipo lufój me Maqedónt ε mε Grékt, ε i mújti ε i ndóq fört, ε stini ne dór sum katúndε, ε súm fytéte, qi lsin áfer sinórεvet t' ati. Ký Πipoja áq sprέjt đéu ustrin ε anmiqvet vέht, ε áq vrik müer fytétet ε katúndst, qi u-permέndnε, sà ustárt ε vέht i đáne : Moré zót, ti fitóvε ε móτε đέn me te sprέjt por si Σqýpeja. Ε Πipoja u-perfέj tái đánun : Vertét, astú ást, por ármt tója kjén flétet ε mia, ε pandáj flutoróva sprέjt por si Σqýpe.

Qé, prej fiálst qi i đán ustárt Πipos, ε prej fialvet qi perfέfi Πiroja na ká mbétun néve émni Σqyptárt,

e ðɛ́ut ýn i ðón Σqypni, e gjúhs ýn ðón Σqýpe. Kejó fiál findet e skrúcme nder historija te Grikvet motçin, e Πlutirku e dyshón hóλ e hóλ, se si u-bá kejó pún, si i ðáne uestáret Πipos, e si u-perfél Πipoja.

Mbasi báni ketó trimni Πipoja skapercéu détin me ni uetri te máðe e dúel n' Italí, ku luftój súm me Román per me i dálun zót pópuλit te ni fytétit qi i ðójsin Tarént. Atý báni súm lúfta, e ndense nder te fída i múiti Román, eðe Romént luftúeme me trimni áq te máðe. sa Πipos i mbét má e súma e uetris, e kúr ne lúft te mpuápume pá uestárt e vét mbétun e vrá áq súm, ði: Eðe ni lúft ndo e fitófsa kestú, ún jám i húmbun. Πrandáj spejtój e báni páq e miqsí me Romént e u-kðýe me fáqe te bárð prej Italjet ne ðé te véht, túi dérðun e túi sperdá kánd e kánd émmín e zánin e trimnis Σqyptárvet.

VI

Mretnija e Iliris pát eðe ajó mrétna te mir e trima te fórt. Nder ató áest i perméndun ni mrét qi i ðój-

ɕin ćmnit Γénço. Ký mrɛt ɛ kiɵtɛ véndin ɛ sɛlin (*) ɛ véht ne Σkóder, ɛ urđenójtɛ tɛ fiđ đénat ɛ tɛ fiđ málɛt, qi jan pá đ ɛ pɛr qárk nder ató ána.

Mbás Γéngos kjé ɛđɛ qi mrɛtnéɕ, qi pɛit ćmnin Téfta, ɛ ɛđɛ kejó ndéj ne Σkóder, sɛ n'ató kóha Σkódra iɵtɛ fytéti mi i máđi tɛ fiđ Iliris.

Sikurse mépɛt véɵt prɛj ɵkrójaɕ ýna, tɛ cílat jan tɛ fđa tɛ vertéta ɛ pjéđun prɛj historíjaɕ mótɕmɛ, Maqɛdónt ɛ Epirótɛt ɛ Iliróqt ján tɛ fiđ prɛj fáɾɛt Helásgevɛt mótɕim, ɛ tɛ bírt ɛ atýnɛ jémi ná Σqyptárt, tɛ fiđ sá jémi qi flísim gjúhɛn Σqýpɛ.

U-pá, prá, mír fíλit, qi pánja ɛ ýn ɛ fára ɛ ýn ást mi ɛ mótɕmɛja ɛ tɛ fídavɛ, ɛ ćmni i mír, ɛ zíni i máđ,ɛ trimalja ɛ ndɛrúɛɕmɛ ɛ Σqyptárvɛt, ján póftun ɛ ján perméndun nder historija, ɛ ɵendrísin por si pézɛja ɛ djéλit fiđ kónd ɛ fiđ káh. E prɛj kesó dijɛt mépɛt véɵt mír ɛ hóλ qi Σqypnija núk ká kénun hérɛt, nder ató kóha tɛ mótɕmɛ, kɛstú ɛ vórfɛn, si kúr ást sót, por ká kénun ɛ máđɛ, ɛ ɛ bɛgát, ɛ mɛ ćmɛn

(*) Seli, italianist do mɛ đán : *seggio, trono.*

te mir e te mãđ. e fört e ndërüesmne prej te fiđ bótet.

Ndo mendójsim mîr e hóλ, do te fijm se Σqypnija n' ató kóha te vjétra nük do te kêt kénun e trãs, e e pa-dije, si âsht sót, per sé me pàs kénun e pa-dije nük kiste müjtun me bâ skâf bâni, as ćmni i asij nük iste perméndun nder historija me âq sùm ndêr e levdim, si kur se u-perménd e u-skrüe.

E mabsi Σqypnija kâ rá kâq pôst e âsht vorfenüe ne két mendýr qi e sófim sót, e kâ mbét pá dije e pa skrime, dúhet me đân, se qi pezik i mád e kâ fêtun e e kâ pris, e denüe, e vorfenüe ne két mendýr qi e sófim sót.

VII

Perséu, qi kjé i mpráqmi mrít i Maqedonis u-pris me Román, te ciÀt i çilne lúft, e çúene qi ustri te máđe per me i rá e me e çirtun.

Çpiri, a Σqypnija e póstme, qi iste baskóe me Maqedoni, iste nden puetét te Perséut, e liđun me

bés ε mε fë mε atë. Πer két pôn εδε Epirótet mlóδne uστrin ε véht ε u-báne báσk me Maqedónt per me qindróε ε me prítun válen ε uστris Románvet. N'atë kóh mrεtnójtε ne Iliri Γénçoja. Εδε Γénçoja, mbasi ίστε Σqyptár ε kίστε fären ε fσin báσk me Herséun ε me Maqedónt ε me Epirótet, mlóδ εδε áj uστrin ε véht prεj málεvεt Σkóders ε prεj Dukafinit, ε prεj málεσ te Málit zí, ε prεj fiδ tjéra viseσ qi ίσin nden puστét te ati, ε u-bá báσk me Herséun per me leftûε me Román.

Uστrija ε Románvet kίστε per urδentár te pár ηi bûp te fört, qi i δójσin ámnit Πal-Emil. Uστrija ε Románvet u-perpóq me Σqyptárt ne ηi vénd, qi i δójσin Πidna, ε atý u-bá ηi lûft ε máδε ε ε mnêrσme fört, ε u dérδ σám fák kah te dý ánt; por ndenσε Σqyptárt qindrσene σúm ε báne trimni te máδε, ε u-vráne por si bápat ε mótçim, uστrija ε Románvet qiλój má ε fört, ε Σqyptárt u-prίσne ε u-dýene, ε u-vráne me σumic te máδε, εδε Herséu u-zû i fáλ.

Mbas asó lûftet Román Maqedonijen ε dáne káter cópaσ, εδε mbasi ε σtine te fiδ ne dór, ε báne per véhte.

Σqypnín ε póstme ε prísne tíret, dófne ε penúene ótát dêt fytéte, báne pláçk skáf fétne, ε zûne ηi qind ε pés dêt mij spúrt te fáλ, ε i çúene ne robní ne Róm

Hrej se skáf i fét Σqyptárt ne két lúft me Románt-mépet me ménd se qýs asó kóhet Σqypnija u-fik ε u pris ε húpi me fà ε me krýe, ε búer te fíd te mirat qi pát, ε dijen ε skrimet, ε rà ne vorfení, ε ne robní, ε ne pa-dije, ne te ciλen findet eãe sót ne két dit.

VIII

Mbasi u-pris Herséu ne mendýr qi u-perménd ε u-dyftúε sipri, Fénçoja me skáf i mbét prej uetrijet véht, u-kâýs ε érđ ne Σkóder. Hor Románt ε ndóqne ε ε múerne mbrápa me ηi uetri te máđε, ε u-perpóqne me até ne Zadrim. Eãε atý u-bá ηi lúft ε máđε fórt ε u-dérđ súm fák, ε u-vrâne njérz sûm, por eãε atý Σqyptárt u-đýene ε u-prísne, ε ikne, kus spetój, déri ne Σkóder. Fénçoja ∫nde mrám u-ndrý ne fytét te Σkóders, ε luftój eãε atý sá múijti, por qindrésa ε 'tí vójt ne fúnd, ε marój me u-đân ne dór

te Aníços, qi ishtε Πrétor ε komandári i uεtris Románvet. Ký, mbasi ε pát ne dór te véht ε liðí, ε ε çój rób ne Róm mε fiđ te bíjt, qi u-ðáne εðε atá ne dór te fitúesit. Kur mbrími ne Róm, Γénçoja prεj márjet ε prεj túrjit vdiq, ε fára ε ati u-sós ε u-εðε, ε núk ú-permónd má kúp-

Mbás Γéneos u-bá mrεtnés ne Σkóder ηi grúε, ηajó, qi u-perménd persipri ε qi i dójsin émnit Téfte. Lufój εðε kejó mε Románt ε báni trimni te máðε, por nde mrám u-priε, ε núk i mbét má fuqi mε qindrúε. Πrεj se kéqjet Téfta vdiq, ε mbas asíj, fiđ Σqypnija ε sperme rá ne dór te Románvet, te ciát dergúεnε εðε atý njérez te véht per mε urðnúε ε mε gurvnúε ðéun mε lif te Rómes.

Ne két mendýr Σqypnis núk i mbét má as ηi mrεtni ne véhtε, por u-bá fiđ már án ε pjés ε mrεtnis Rómes, qi εtini ne dór te véht te fiđ bóten ε te fiđ ðénat qi ηifεsin ε qi dihεsin n' ató kóha.

Hor ndensε kejó ε kéqε j'u-bá Σqypnis, núk dáhet mε kujtúε, sε Σqyptárt ðáne ármt ε mbétne ne rební ε nder kámb te Románvet. Román, qi ísin búpa te vjéfsim ε trima te mir, dítne mε ηóftun ε mε

ndeɾúc trimnin ɛ tjérvɛ. Ner két pón Σqypnia núk ɛ búer émnin ɛ te ɑendritunit ɛ vêht, ɛ Románt múernɛ ne Σqypnt uɑtár ɛ luftár ɑúm, ɛ bánɛ disá lɛfɛón Σquptárɑ, qi i qújɑin : lɛfɛónt ɛ Iliris. Júli Késari, qi mûndet mɛ u-dân i pári Nerendúer i Rómes, pelqéjtɛ ɛ ndeɾójtɛ fört lɛfɛónt ɛ Iliris, âq sâ n' Alɛmâɲ pát fid món dý lɛfɛón Σqyptárɑ ɛ mbújti ɑúm ɑpnés ne trimnt te nëýnɛ. E pernjim'nd, fid món ɛ nder fid lúfta qindrúɛnɛ ɛ luftëɛnɛ, por si búpa ɛ si trima qi ɪɑin, ɛ u-dánɛ fid kúnd mɛ fâqɛ te bárdâ ɛ mbájtnɛ émnin ɛ ndêren ɛ te párvɛt vêht.

IX

Mbasi u-priɑ ɛ húpi mretnija ɛ mádɛ ɛ Róms, Σqypnija fid u-dà cópa cópa, ɛ bánɛ ɑúm Ducâtɛ, ɛ Nrincipâtɛ ne vêhtɛ. Di-kúɑ múɛr ɲí pjés, di-kúɑ ɲí tjéter; disá fytétɛ rân ne dór te húaj, disá tjéra mbájtnɛ parsin ɛ vêht ɛ u-gurvnúɛnɛ si déɑtnɛ vét.

Ne kóh te Sultan-Muriátit ɪɛtɛ Nrincip ne Krúɛ, Ton-kastrióti. Uetrija ɛ Türkut rá ɑúm hér ne Rumɛli, ɛ mbasi múɛr Adrianópolin (Edrénen) Sultán

Muráti dóte ne zémber te véht mesti ne dór cãe Sqypnín. Por két pún te fíđ te pârt e Sqypnis isin e falójsin ne frig te máđe, e drójsin mos ti mápin Túrku, si múer sá tjéra đéna. Ton-kastrióti per me u-miqsúe e me kên mir me Túrq, i đá Sultán Murátit péng te káter te' birt e véht. Por Sultán Muráti te tré mâ te međájt j'a vrau, e núk lá đâl, por véç má te vóglin, qi i dójsin émnin Tórf, a Ter-kastriót. Keté, qi iste çún i vógel e báni Túrk e i dá émnit Skender-bég. Ký djál dúel fórt i mír e fórt trim, e Sultán Muráti e dést fórt e e sílni n' uestri te véht, e e báni kapák kapák te mađ e te pár. Kur e pa se sá i vjéfsim iste, e dergój me uestri ne Asie, e atý Skender-bégu luftój súm e báni do trimní, qi u-levdúene fórt, e isin perqiménd per t' u-nderúe.

Skender-bégu jetójte ne fáqe te bóts por si Túrk; por ne zémber te véht iste fídemón Sqyptár, e núk hapójte kúp, se i kój bir iste, e se çé fár fákut kiste ne trúp te véht. Prandáj mbájte áfer véhtes dý a tré qind sqyptár, te cílt, eđe atá, per fáqe isin Túrq, si áj, por ne zémber isin e mbáheesin te Kerostêa.

Ndóxi prá, qi Skender-bégu u-fét me uestri áfer

Serbíet: Mi dit qilój qi Sadri-azémi i Mrétit dóel andéj, ε Skender-bégu i qiti priten, ε ε σterngój mε vû búlen (¹) ne ηí fermán qi pat σkrúε ε bá gádi, ne te cilin Mréti u rðenójte Páσes, qi iεtε ne Krúε, mε j'a leσúε, ε mε j'a ðán fytétin Skender-bégut. Mbasi i múεr búlen Skender-bégu ε vráu két Sadri-azém prej friget qi mos te dyftójtε, sε σkáf u-bá, ε mos ta ndáltε ne úð, ne te cilεn iεtε nisun.

Két pûn núk ε báni te mír, por núk pát sε si mε bá ndrýσε per mε marúε dheirin ε zémbers véht; ε pernjimínd, mε ε pás lán fáX Sadri-azémin, ký ε kiσtε zbulúε, ε núk i kiεtε lán pógen çil, per mε bá σkáf báni.

Mbasi múεr fermánin te bulósun, mε ηató trέ qind Σqyptár, qi kiεtε mε víhtε, u-vû n' úð ε, pá u-ndál kupkúnd, mepini por si puféja ne Krúε. Komandári i Krúes tuk pá fermánin dúεl prej Krójet ε j'a ðá ne dór Skender-bégut. At hêr. Skender-bégu çój ne kámb te fîð ðên ε Σqypnis, ε σtini ne dór te

---

(¹) Bul, italianisε : *sigillo* ; turqisε : mehýr.

vêht te fiđ fytétet ε katúndet ε véndet ε te párvet vêht, ε u-bá princip ne Σqypni. Túk u-đá zâni ne Σqypni sε ćrđ Skender-bégu ne seli t' átit vêht, te fiđ Σqyptárt u-gezúεnε, ε mûεrnε ármet per mε qindrúε báσk mε atê. Ε te fiđ te párt ε krênt u- lekúndnε prεj vén-dεσ vêhta ε pál ε pál, fiđ i ciÀi mε σók te vêht, vójtnε ne Krúε te Skender-bégu, per mε u-fál mε atê ε mε u-gezúε per te mir te ati. Ketá te pár kjén Hal-dukafini, ε Léka, ε Arianiti i Vlôns, ε Tanuσ-tópja, ε Γon-σpáta, ε Boσdári i Nárts, ε Manéσi i Berátit, ε Urâna, ε Moisia i Dibres, ε Hal-duσmáni, ε Γon-kúka, ε sá ε sá tjér te pár, ε krên te Σqypnis qi núk áσt ndevója mε i perméηd ká ηi ε ká ηi ne két σkrim, qi po qésim ne drit.

Ketá te pár ε ketá krên u-perbεtúεnε báσk, ε u-lidnε mε bés ε mε fê per mε ηóftun per te pár nder te pár Skender-bégun, ε mε mlédun finden ε vêht fiđ i ciÀi, ε mε u-bá gádi mε luflúε ndo kiόft sε, si kur prítej, Túrku do te víjtε mε i rá Σqypnis.

Mbasi u-gezúεnε ηa disá dit ne Krúε, fiđ i ciÀi u-kđýε ne vénd te vêht, ε Σqypnija fiđ mâr báni gáz ε u-gazmûε, ε j'u fál ndêrs te máđit Zót, qi lirój

Krúqn e te fiđ ató vándε,qi pátnε rà ne dór te Túrkut. Ne te fiđ fytétet, ε ne te fiđ katúndet findja ε Σqypnis u-vλaznúεnε, pajtúεnε fáqet, ε u-miqsúεnε: ε kûr qás-εin εóq mε εóq ne púg u-mépεin ne grýk ε u-fálεin si kur fálεn per físta te mđája.

X

Gezimi i Σqypnis ngjáti ηa disá dit, ε εpnésa ε bóts kjé ε máđε déri sà u-đá zámi, se Túrku gatój ηi uεtri per mε ε dergúε kúndra Skεnder-bégut. Sultán Muráti tuk mûεr vést, se εká báni Skεnder-bégu per mε hi ne Kruε ε si vrâu Anadoλákt, qi fét ne Σqypni, per mε εti ne dór fân ε véht ε fytétεt ε katúndet ε véhta, urđnój Πaεaλárvε mε mlétđun uεtrijat, Janiçér ε Spahí, ε mε vójtun mε i rá Σqypnis ε mε ε prεs ε mε ε bã hi ε plúhun.

E per ηi ménd ηa disá uεtri ηéna mbas tjétrét, u-dórfne prej Rumelíjet ε hínε, ne sinâret te Σqypnis túi vrá, túi djég ε túi penúε vándet, ne per te ciât εka-percúεnε. Por Skεnder-bégu núk ndéj fjétun; mε te εpíjt ju dúel perpára mε uεtri te Σqypnis ε luftój mε

zemberi te máðε ηε káq, sá ηénin mbás tjétrit, priési Ali-páσεn, ε Baλλaban-páσεn, ε disá tjér paσa λár, qi iknε te fiđ me fáqε te zéz.

Nder ketó lúfta u-dérđ fák i máđ ε nder láma t' uεtrijavet métnε te vrám σúm Túrq, ε Σqyptárt fitúεnε trégun ε trimnis, má pár fáqen ε bárđ, ε mbasandáj pláçka σúm, ε fá, ε kuál ε σatóre (¹) ε árm ε fiđ εká fétnε.

Her ketó lúfta, qi fitúεnε Σqyptárt, báne gazménd te máđ, por ký gazménd núk ngjáti σúm, per sé umúεr véσt, qi Sutlán Muráti âq fórt u-iđenúε per két pún, sá u-çúε vétt me ηi uεtri te máđε, ηí qint ε fáεst đít mij uεtárσ, eđε érđ ε peđój Krúεn.

Skεnder-bégu u-bâ gádi me i qindrúε, ε j'u çój fiál te fiđ te párvet Σqypnis me mléđ uεtárt ε me árđ me i ndimúε. Eđε aεtú goditi ηí uεtri fórt te mir ε fórt te fórt, ε mbasi lá ne Krúε me ε rújtun, Uránen, qi íεtε trím i mir ε fórt i úrt ε besnik, áj

---

(¹) Σatóre, do me đán turqíst : çadér, italianíst : *tenda, padiglione.*

véht me tjért dúel e múer málet per me u-fétun gádi me i rá uestris Túrkut, kûr t' iste ndevój. Uréna u-liñ me bés e me fé me vdék e me mos e ñán per te fàλ fytétin e Krúes.

Skender-bégu me parsi te Σqypnis e me ñít mij uestàr Σqyptàr ndéj perjásta, e skójte e vijte por si Σqýpeja hér andéj hér kendéj, e prifójte kóhen e mir per me i rá béfas uestris Mrétit. E ne két mendýr e mérte mprápa, e e ndiqte pá prá kúp, e hér i bijte ne ni án, hér ne ni tjéter, e núk e léjte kúp ne páq ás ne pusim.

Her qárk te Krúes u-báne lúfta súm e u-dérñ fák i máñ. Σqyptárt núk kisin as kanóna as bómbe, por árma e véhta, si kur se párit, e núk u-tútsin as fáret prej bumuλíma as prej fáma te kanónvet e te bómbavet, qi hiñesin per mbi Krúe. Mbás súm kóhet qi u-luftúe pá u-ndál kúp, ne mendýr qi u-dyftúe, uestrija e Sultán Murátit po prisej, eñe tui pá se núk pó mándej te mápin Krúen, e qi me ndéjun atý eñe má, do te birte fiñ uestrin e véht, me ská i mét prej uestires, u-kñýe mprápa e érñ n' Adrianupól, eñe vdiq.

Hor, mbasi vdiq Sultán-Muráti ɛ̃ɑ̃ hýpi i bíri Sultán Mehméti, nák vonúɛnɛ me árɑ̃un ɛ̃ɑ̃ tjéra ustrija Túrqiɛ ne Σqypni ; ɳéna priɛɛj ɛ sósɛj,ɛ tjétra vinte riɛtas me fuqi ɛ̃ɑ̃ má te máɑ̃ɛ. Hor ndensɛ u-bá kestú, Σqyptárt qindrúɛnɛ, por si kɑ̃ɛ ndê pár ɛ i priɛnɛ te fida ɳénen mbás tjétret.

Ketá fitimɛ ɛ kejó qindrês ɛ Σqyptárvet núk ɛ zbúti zémbren ɛ Mrétit, por ɛ iɑ̃enój ɛ̃ɑ̃ má tépɛr, ɳekáq sá Sultán Mehméti, ɳij víhi, qi mɑ̃ɛr Kostantinópolin, mlóɑ̃ ɛ̃ɑ̃ ɳi ustri te máɑ̃ɛ, si ɛ̃ɑ̃ i áti, ɛ érɑ̃ mpráp neKrúɛ, ɛ ɛ pɛɑ̃ój per se riɛtas.

Skender-bégu, ɛ̃ɑ̃ áj mlóɑ̃ te pàrt ɛ Σqypnis ɛ áq lórt qindrój ɛ áq trimni te máɑ̃ɛ striɛnɛ Σqyptárt te fiɑ̃ mar, ɛ Dibrãnt má ɛúm sɛ tjért, sá mbás ɳa disá kóhet, Sultán Mehmétit, si pá sɛ ustrija ɛ 'ti po priɛɛj ɛ bírɛj, j' u-dést ɛ̃ɑ̃ keti me lán Krúɛn ɛ me u-kdýɛ ne Konstandinópol. Ɛ̃ɑ̃ Σqypnía ɛpetój ɛ̃ɑ̃ kesó hérɛt me ndêr ɛ me fáqɛ te bárɑ̃.

XI

Fiđ keto lùfta, qi goditnɛ, ɛ trimnija, qi strùɛnɛ Sqyptárt, bánɛ ne mendŷr, qi émni i Skender-bégut ɛendriti fiđ kah, por si ŋi diɛλ i ri, ɛ fiqɛja ɛ bárđ ɛ Sqypnis dúɛl ne ɛéɛ ɛ u-perméɴd, núk vétem ne Rumeli, por ɛđɛ mà fört n' Evrópe, ɛ đóhej fiđkúnd, sɛ Skender-bégu iɛtɛ búpi mâ i miri, ɛ luftári mâ i fört i jéts, ne te ciλen falój.

Her mɛ mos ɛ ngjátun ɛúm po bájm mɛ ditun, sɛ ne két mendŷr Skender-bégu luftój per si ɛ sá vjét ne Sqypni, ɛ prisi ŋi zét ɛ dŷ uɛtrija te mrɛtnis Túrkut, ɛ leɛój ŋi péze lumnijet per mbi Sqypni, áq si mréti i Nɛápolit, qi ɛ páitnɛ peđúɛ Francést ne ŋi fytét, i çój fiđ ɛ j'u-lút mɛ dúl détin mɛ ŋi uɛtri, ɛ mɛ vójtun mɛ i ndimúɛ, ɛ mɛ ɛ ɛpetúɛ anmiqɛs véht.

E per te vertét, Skender-bégu báni páq mɛ mrétin ɛ Turqis, ɛ múɛr ŋa pés a fiɛt mij Sqyptár, ɛ dúɛl ne đê te Nɛápolit, luftój mɛ Kárlo-d'Anxon, qi iɛtɛ komandári i Francézvɛt, ɛ prisi, ɛ ɛ nzúɛr prɛj fytétit,

ne te ciλin iste peđúe, mrétin e Neápolit e váni ne seli te véht, e fitój eđe per két bupni, qi báni, ηi émen mà te máđ e mà te gendritsim, e fáqeja e bárđ e Σqypnis skelzéj, por si péza e lárt.

Her két ndêr,qi i báni, e persé e spetój prej uetrijet Francézvet, mréti i Neápolit i fáli Skender-bégut ηi đê te mađ, qi iste Dukát e i đójsin: Dukáti i Sant-Anxελos, e mbasandáj me ndêr e me đuntija, e me fáqe te bárđ kđéu perseri n' Σqypni e vójt ne Krúe per me ndréqun penimet, qi lá hûfta, e per me vúmun ne póg pûnt e gurvnimin e đéut véht.

Qé, prá, ηi njéri i mír e trím, qi diti me bá t'a dójn e t'a nderójn te pârt e krênt e Σqypnis, mújti me qindrúe te fiđ uetrijavet mrétit Turqnis, e luftój me fáqe te bárđ eđe n' Evrópe, e lá ηi émen,qi,dévi sá te epnójn jéta, ká me u-perméndun fiđ món nder historija me ndêr e me lavdím. Hor búpat si Skender-bégu vijn páλ, e súm kúe núk múndet me pásun fátin e mír t' ati, ás núk fên búpa e te pár ne Σqypni, qi t'a nderójn e t' i mbájn bésen e te vdésin per te mír e per gezim te đéut te 'týne. Ketá búpa kán kên mótit, e sót núk findrn me sumic, si n' ató kóha, persé zém-

bra ást prisun, e Sqyptárt ján fshfun kah dastunija me sóqi sóqin e kah dastunija e patriões véht, e kán fiλús me mos mbájtun bésen e bäskenin e mótgme.

XII

Ketó ják fiál ná i skrúeme, aboλá qi diclmnija e Sqypnis te msóhet me liferúe e me mápun vést ne gjúh te véht fáren e fisin, prej te ciλit kán pjéõun. Hor kur te skrúhet sqýp historija e Sqypnis, do te skrúhet eõe historija e Skender-bégut, e kejó pún, ndo u-báft, si kur kémi opnésen e uzdájen, át héra te fiõ Sqyptárt do t'a kendójen e do t'a mápin vést hóλ e hóλ, por si dúhet.

Skender-bégu vdiq te nj mij e káter kint e fást õét e statin vit mbas Kristit ne Léo prej lengátet éões, e u-vopúe n' até fytét. Pój vjét fást õét e trí, eõe mretnój nj zét e káter. Herpára se po vdiste, drést, se si te hin Túrku ne Sqypní, do t'i bájte te birit fört súm kéq: e per át pún, me e spetúe prej asi pezikut, e dergój n' Itali me disá vét e sók, ne nát vénd, qi

i pát fäl Mréti i Neápolit ε qi ε qûjsin Dukáti i Sant-Anxɛ̀os.

Si kur se ε mendój Skender-bégu, ηastú u-bâ. Mbasi vdiq kŷ bûp i fört, Túrku érd̃ ndréjt ne Σqypni ε mûer gúm d̃ëna ε gúm fytéte, disá me árm, disá tjéra me bés. E Σqyptárt túi pámun, se Mréti i Turqis núk bájte kéq,por bájte fŷf te mir ε te dréjt; gúm ε gúm u-báne me até, ε ε ηóftne per Mrét ε per Hadiçáh. E keστú át hér Σqyptárt i mbájtne bésen, ε luftúene per Mrstni te Túrkut, ε gúm ε gúm u-báne Mysylmán ε tjért mbétne te Kerstén,por as atá, qi u-báne Mysylmán,ás atá,qi ndéjne te Kerstén,núk ε traditúεne kúp; por fid mûn, si vàázen, qindrûεne bâsk, ε dûεlne bâsk n' uστri e fid kûnd.

Edε Mréti i Turqis j'a u diti ε j'a u sperblén trimnín ε bésen,qi i mbájtne, per se núk i pervâni,por si kómbet tjéra. E j'u lá Hasaàárt, ε krênt, ε te pârt ε véht, ε núk j'u prisi as zakónet,qi pátne, as kanânet ε mótçim, as núk j'u hóq ármt, as núk j'u báni ndonji te kéqε, por i dést ε i nderój fid môn. E per két pûn Σqyptàrt mbájtne ármt ε trimnín ε mótçmε ε qindrûene ne bés Mretnis ηekáq, sa d̃óhet, se uσ-

tárt mâ trima ε mâ te mir te Mrɛtnís kân kónun ε ján εδε sót Σqyptârt.

Ε per te vertét Σqyptârt ε kân mɛritue két émen te ndɛrúɛɛsim, ε dûhet ná mε u-gazmúε, persé, ne te fîđ ndpimɛt,qi u-bâne,atá núk ndpúɛne as gjûhen, as zakónɛt, as mɛndimɛt ε te párvɛt vêht, por ndéjne ε mbétne fîđ môn Σqyptâr ε fîđ môn trima ε búpą te mir.

Makáre te msóhɛɛin ε te zéjɛin mε ɛkrûε ε mε lifɛrûε, ε te báhɛɛin të diɛim, ε te hoλόjɛin ménden ε ɛqisɛn ε vêht, ε te mépɛin vést pânt ε jéts ε te bóts, ε te civilizóhɛɛin (fisóhɛɛin), por si kómbɛt tjéra, ε atehér Σqyptârt kiɛin mε fitúε émen mâ te máđ ε ndêr mâ te lulezúɛɛmε, ε kiɛin mε u-bá mâ te pásun ε mâ te begát, ε kiɛin mε faλúε ne puɛim ε ne páq mε fáq ε mε fimi te vêht.

Ner két púm, pra, ná j'u đómi dit ε nát mε çúε diélmt ε váɛzat ne ɛkóλ, aboλá qi te msóhen ε te zân mε lifɛrúε ε mε ɛkrúε ε mε u-bá te diɛim, per nde dáçin mε fitúε émen te mir, ε mε ndɛmɛ vêht vêhten ε fáren ε fisin ε vêht.

Dúhet qi Σqyptârt te j'a vên ménden këtyne fjal-

vɛt ɣna, ɛ te ndifɔ́jn kɛ́ʎɛn ɛ mir, qi po j'u ápim, pɛrsɛ ná núk kéna as ɲi dísír má te máð, sɛ mɛ pá Σqypnin már ɛ mir, ɛ te fórt ɛ te pásun, ɛ mɛ na u-gɛzúɛ zémbra, kur te sófim vʎáznit ɣn mɛ u-dást ɛ mɛ u-ndɛrúɛ ɲéni mɛ tjétrin, ɛ mɛ u-liθ te fiθ mɛ bís' ɛ mɛ fɛ, pɛr te mir ɛ pɛr lumni te δáut Σqypnis.

Παsko-Vása.
Σkodráni.

BKSH

ΔΕΣΚΡΟΙΕ.

I

Kýr ðëu, qe fëndemi mi té, éste rumbullák, posi lémes. Herbrénda éste mbúsure me ngé lénk te zjárte, si hékur' i tréture; persipre ká ngé gujáte si vëja. Mi até gujáte pójne káqe njéres e káqe férra te fálla te tjéra.

Kjó guját' e ðëut éste prej bált' e prej gúres eðe prej te tjére metáleve; te súmat' áneť e sáj jáne mbuluáre me tje, qe atýre u ðóne dét, sindekur qe eðe atýre áneve, qe jáne te xbuluára, u ðóne stere. Trí te kátertat' e ðëut jáne dét, e ngé e káterte véteme éste sterr.

Sterét' e ðëut ndáhene me pése cópe: Evrópe, Asi, Afrike, Amerike eðe Oqeani. Nga ketó te pése cópe Asia éste m' ê máðja, eðe atjé jáne epikure perpára njéreziť eðe diturít' e ndriturite. Evrópa éste súme m' ê vógele, núke véteme nga Asia, pó eðe nga Afrika e nga Amerika; pó kómbete, qe pi-

ne mi keté cópeze te vógele, káne ekuár áqe perpára ne dituri ε ne ndrituri. sa Asía, mε fíde te máđl' ε sáj, s' éste fë fárε perpára asáj. Amerika, qe ést' ε dýt' ε cóperavet te ñëut pas Asise, nga te máđte, ést' eñε ε dýt' ε ketýrε cóperavε, pas Evrópese, nga drítat' ε nga diturija, Amerika núke ká qén' ε dituре prej te vjéteret; káter qfnt vjét më páre Kristóf Kolómbi nga Venetiku dóài nga Spánja mε anije, ε vát' ε fét fíđ' até cópe te ñëut. Q' ate-hér' ε tehú váne súme evropjáne, ε ubéne véndese atjé, eñε sot-per-sót cá vénde t' Amerikese jáne më perpára sε Evrópa ne xdó fáre púnε. Afrika ést' ε trét' ε cópavet te ñëut nga te máđte, pó éste súme pás, sε te súmet' ε véndevet te sáj jáne te perveluáre nga te nxíhetite, eñε s' pine nde per tó, pervéç sε cá njéres te zís ε te égere. Oqeania éste m' ë vógel' ε te pése cóperavet eñε m' ë égert' ε m' ë pa-diture.

II

Evrópa ndáhete me disá mbreteri, qe nga ató state qúhene te mbeđá, ñε Jáne: Rusía, Prusía mε Ger-

manine, Infiltéra, Fránca, Austria, Italia edhe Tyrqia; pas ketýre vine: Spánja, Portogalia, Sveqia me Norvegine, Danimárka, Olandia, Belgia, Svicra (Elvetia), Grekeria, Rumania, Serbia edhe Mal'-i-Zi. Këtó te tri te fúndite, tani gjéjt jáne ndáre nga Tyrqia, edhe sadó qe jáne me véhte, núke dúhene mbreterirra, pó nenembreterirra.

Rusia ká ne Evróqe afró 70 miliúne njéres, edhe kryeqytét Petroqójene me 700 mije njéres.— Prusia, báshke me nenembreterit'e Permanise, ká 40 miliúne njéres, edhe kryeqytét Berline me 800 mije njéres. — Infiltéra, qe éshte mi dý nisi, ká 33 miliúne njéres, edhe kryeqytét Lóndrene me 3 miliúne njéres. Kjó mbreteri éshte súm'e fórte ne dét.—Fránca ká 37 miliúne njéres, edhe kryeqytét Parisne me 2 miliúne njéres.— Austria me Ungarine káne 35 miliúne njéres, edhe kryeqytét'e te dýjave báshke éshte Vjéna me 600 mije njéres, edhe e Ungarise me véthe éshte Pésta. — Italia ká 26 miliúne njéres, edhe kryeqytét Rómene me 200 mije njéres. Ký qytét éshte edhe frón Papese, te párit te fide Katolikevet.— Tyrqia ká ne Evróqe afró 10 miliúne njéres, me fide Bullgarine e

Rumelin' e Lindjese, qe qevepísene me véthe, eðe me fiðe Bósnen' e Erzegovinene, qe i qevepís tani Austría. Kryeqytét i Tyrqise éste Konstantinupója (Stambóli) me mê tépere se 1 ½ miliún njéres.

Nga mbreteriť e dýta e te trétat, Spánja ká 20 miliúne njéres, eðe kryeqytét Madritne. — Hortogalia ká 4 miliúne njéres, eðe kryeqytét Lisbónene. — Sveqia me Norveline káne 6 miliúne njéres, eðe kryeqytét Stokólmine. — Danimárka ká 2 miliune njéres, eðe kryeqytét Kopenhájene. — Olandia ká 3 ¼ miliúne njéres, eðe kryeqytét Hájen. — Belfia ká 4 ¼ miliúne njéres, eðe kryeqytét Bryksélene. — Svicra éste prej 22 ðimokratíve, ká 3 miliúne njéres, eðe kryeqytét Bérnene. — Grekería ká 1 ½ mil. njéres, eðe kryeqytét Aðinene. — Rumanía ká 4 miliúne njéres, eðe kryeqytét Bukurésline. — Serbia ká 1 ½ miliún njéres, eðe kryeqytét Beligrádne. — Mal'-i-Zi ká tré a kátre qint mije njéres, eðe kryeqytét Cetinene.

Véç atýre qytéteve, qe jáne kryť e mbreterivet e te qevepívet te Evrópese, ká eðe te tjére te mbeðéñ ne Evrópe: Ne Itali, Nápoli, Fjoránca, Milánua, Torinua, Venetiku, Livórnua, Palérmua, Mesina e te

tjéra; ne Fránce, Marsila, Lióni, Tuλúsi, Lili, Bordója, etj.; n' Infiltére, Mançestéri, Birmigháni, Gλaskóva, Edimbúrgu, Dybíni etj.; ne Fermani, Munihu, Strasbúrgu, Luksembúrgu, Hanóvra, Léjpciku, Drézdi etj.; n' Austri, Trijésta, Hrága, Agrámi, Zára, Ragúza, etj.; ne Rusi, Móska, Odésa, Sevastopója, Varsovia, Astraháni, Kazáni, Póti, etj.; ne Tyrqi, Edrenéja, Saλoníku, Skódra, Janina, Filibéja, Sófja, etj.

III

Sqiperia éshte pó cópe vént i Evrópese, esë ndóshte ne Tyrqi te Evrópese. Sqiperi dúhet' ajý vént, qe nisete qe nga kufit' e Malit-te-Zi, te Bósnes' e te Serbíse, e xjáshte nga Bóra dreq Júgese fer ne péλkt te Nártese. Her te ndáre Sqiperine nga ána qe lint djéλi, dúhete te héqim pê vije duke zéne nga Vrápa e dúke shkuáre neper Ysqýp, Qyprili, Perlép, Manastir, Felerine e Kostúr, esë dúke máre pastáj mál' e Hinëose fer ne Nárte, e dúke léne fide ketó qytéte, qe zám fil ne Sqiperi.

Ký vént, qe ndáhete me keté vije, εδε mbétete ne Tyrqi nga án'ε te pεpenduárit djéλit qúhete Σqiperi, εδε ηérezit, qe pine mi té, Σqipetáre, εδε fúha, qe flásine, Σqip. Do-me-déne qe Σqiperia ká nga Bóra Mal'-ε-Zi, Rósηen'εδε Serbine; nga te lindurit ε djéλit Buλgarine, Rumeline εδε Θεsaline; nga Júga péλgun'ε Nártese, εδέ nga te pεrenduárit ε djéλit detn'ε Adriatikut.

Σqiperia ká mê tépre sε dý milium'ε fýmese ηéres, Gég'ε Tóske, Myslimán'ε te Gestíre. Te pãret ε qytétevet te Σqiperise jáne: Σkódra, Ηizréni, Jakóva, Ipéku, Πεostúna, Kaλkandeléni, Ysqýpi, Perlépi, Dibra, Máti, Krója, Tirána, Ylqýni, Dúpesi, Kavája, Πεqini, Elbasáni, Ohrija, Staróva, Manastiri, Kórça, Beráti, Vlóra, Τεpeléna, Tirokástra, Delvina, Πerméti, Kostúri, Konica, Leskoviku, Janina, Filáti, Haramidía, Margeléçi, Πárga, Πεvéza, Nárta etj.

IV

Ne Asi tri cópa te mbeδá i káne tri nga mbreterit' ε Evrópese, Tyrqia ká Anatóλe (qe δúhete

ɛðɛ Asi-ɛ-Vógelɛ), Armenínɛ, Qyrderínɛ, Syrínɛ, Irákɲɛ ɛðé cá véndɛ tɛ Arabísɛ. Ne ketó véndɛ më tɛ mbɛðénṭ' ɛ qytétɛvɛt jáne: Izmíri, Brúsa, Kóɲa, Trapɛzúni, Ɛrzirúmi, Djari-Bɛkíri, Musúli, Bagdáti, Básra, Halépi, Sámi (Dimɛsku), Birúti, Jerusalímɲi, Mɛqqéja, Medinéja, Móka, Sána etj. Ketó véndɛ káne afró 20 miliúne ɲéres.

Cópɛ' ɛ dýte, q' ɛ ká Rusía, éste fíðe Sibería, q' éste ɲga Bór'ɛ Asísɛ, vént i fére oýme, pó mɛ púke ɲéres, ɲga tɛ ɲgritet ɛ tɛ flóhetit' ɛ tépere; ɛðɛ Kafkasía, qe atjé fíndɛne Cɛrqézete, Tyrxíɲte, Ɛrmɛ́nete, Abazíɲte etj. Ɛðé súme ɲga Hanerit' ɛ Tyrqistánit, si Hiva, Hokándi etj., káne skuáre ne qetó vjét ne dóre tɛ Rusísɛ.

Cópɛ' ɛ trɛ́te éste Hindi, qe m' é súma éste ne dóre tɛ Infiltérɛsɛ, ɛðé ati véndɛ, qe jáne me víhtɛ, ɲóhɲe mbɾɛterésɛn' ɛ Infiltérɛsɛ. Kalkúta, Bombáji, Madrási, Lahúri, Qiɛmíri etj. jáne më tɛ mbɛðénṭ' ɛ qytétɛvɛt' tɛ Hindit. Hindi ká 155 miliúne ɲéres.

Véç ketýrɛ tɛ tri cópevɛ fíndɛne ne Asi ɛðé mbɾɛterít ɛ Hɛrsísɛ, ɛ Afganistánit, ɛ Bɛλu-

xistánit, ε Çinit, ε Japonise, ε Birmánit, εδε cá te tjéra te vógela.

Çini éste súm' i máδ ε i fíre; ká káter qint miliúne njéres; kryeqytét i tí éste Πeqini me 2 mijúne njéres; εδε Kantóni ε Nanfini jáne nga më te mbεδέηt' ε qytétevet te Çinit, εδε káne nga njé miliún njéres.

Japonia éste një vént prëj cá nisive; ká 52 miliúne njéres; kryeqytét í sáj éste Jédoja me njé miliún ε fýmese njéres. Japónasite njëjne súme me Çinézet, pó Çinézete ruájne súme zakónet' ε týre te vjétere, ε Japónasite káne zéne te mápine zakónete εδé diturit' ε dritat' ε Evrópese, εδε ne páke kóhe káne skuáre súme perpára, εδε dite me dite po skójne më tépere.

Hersia ka 12 miliúne njéres, εδε kryeqytét Teheráne me 150 míje njéres. Më te mbεδέηt' ε qytétevet te sáj jáne: Ispaháni (200 míje njéres), Σirázi, Tebrízi etj. Hersia ne kóhrat te vjétera ká qéne súm' ε maδε ε ε ndrituré me dituri, pó sót, si súme vénde t'Asíse, ésť εδε ajó fórt pás.

Afganistáni me Bελuxistáne εδε me cá Haneri

te Tyrqistánit ðúhene, fiðe báeke, Asi-e-Mézit. Ký vënt kú 25 miliúne ηéres- Mé te mbeðéηt' e qytétevet te keti vëndi jáne: Buhára, Semerkándi, Qabili, Heráti, Qeláti etj.

V

Afrika éste ηé vënt me trí çipa; méz' i sáj ést' i paηóhure, eðe pine mi té ηéres te zés e te égere. Anete ndáhene me tri:

1. Anet'e Bórese,qe atjé éste Evfiteria (Misiri) eðé Berberia.

Evfiteria ne keté kóhet te pastájme éste etuár'e xjáture fer ne Sudán, ne més t'Afrikese; eðe ká mé tépre se 10 miliúne ηéres. Qevepiste nga ηé nenembrét, q'i ðóne Hidiv, eðe éste nene Sultán'e Tyrqise; kryeqytét' i sáj éste Kájrua (Misíri) me 400 míje ηéres. Aleksandria (Skenderiéja) éste qytét' i dýte i Evfiterise.

Berberia ndáhete me kátre cópa: Tripoline (Tarabulúze) me 1 miliún ηéres, qe éste ηé ngásr'e

Tyrqise; Tomûze mε 3 miliûne ηéres, qe qενεpisete nga ηé nenembrét nene úrdrit te Sultánit te Tyrqise; Alxíre (Xezaire), mε 5 miliûne ηéres, qe éste nene Fráncene; εδε Marókne, mε 8 miliûne ηéres, qe éste ηé mbreteri me véthε.

2. Anet' ε Herenduárjese, qe jáne Senegabia εδε Guiné ε siperme ε ε pósterme. Mé te sûmat' ε qytétevet te ketýre véndevε jáne ne dóre te Evropjánevet.

3. Anet' ε Lindjese, qe jáne: Avisinia (Habéei), Zenfibári, Mozanbiku, Natáli εδé ηé nisí ε máδε, qe qûhete Madagas'kár. Ketó fide qενεpisene me véthε.

Ne fûnt t'Afrikese nga Jûga éste Hund'-ε-Spréhjese, q' éste ne dóre t'Infilizevet. Háke mé sipre nga mé'i Afrikese éste Sudáni, vent mε ujera sûme εδε mε sûme begatí; andéj εkójne Nili εδε Négrua, dý luméη te mbeδéη, qe çójne Afrikene. Mé sipre Sudánit éste Sahára, ηé fuc'ε fére prej rére, pa úje ε sûm'ε nxéhte.

Eté'Afrika núke ká mé tépre se 150 miliûne ηéres.

VI

Amɛrika éste ɲé vênt i ndáre me dý cópa, q'i baskön ɲé pip ðžu, q'i ðóne Панáme. Mérese nga ketó te dý cópa i ðón' Amɛrik'-ɛ-Bórese, tjátrese Amɛrik'-ɛ-Júgese. Mírezit' ɛ Amɛrikese jáne 70 miliúne; nga ketá cá jáne vêndese te vjétere, q'u ðón' ɛðɛ Hindjáne; ɛðɛ cá jáne Ɛvropjáne, te vájture pastáj, Spanóle, Hortogálas, Infilize ɛðɛ súme te zés te ɛpéne nga Afrika.

Amɛrik'-ɛ-Bórese ndáhete me kátre cópa:

1. Vêndɛt'-ɛ-Bórese, qe jáne súme te ftóhte, ɛðɛ mê te súmete fɛ́ndɛne nene Infiltérene; káne 4 miliúne ɲéres. M'i ditur' i keti vêndi éste Kanadája, me Kjebékne per kryɛqytét.

2. Vêndɛt'-ɛ-Baskuáre, qe éste prêj 34 ðimokrative te baskuára, ɛðɛ ká 35 miliúne ɲéres; kryɛqytét'i keti vêndi éste Vasingtóni, ɛðɛ mê te mboðénjt'ɛ qytétevet te tjéra jáne: Nev-Jórku me

800 mije ηéres, Bostóni mε 200 mije, Filaðelfia mε 700 mije etj. Ký vént éste mé perpára ne ditjete, ne dritaʼ ε ne te qevepísurite mire, nük véteme nga Amerika, pó εðε nga Evrópa ε nga fíde bóta.

3. Meksika, qe éste ηé ðimokrati mε 8 miliúne ηéres, εðε mε Meksiken per kryeqytét.

4. Guatemála εðε Amerikʼ-e-Mézit, qe káne 2 miliúne ηéres, εðε kryeqytét Guatemálene. Ne keté vént fíndete Panáma, qe káne zéne tani tʼa gjújne, ε te baskújne dý déte te mbeðúη.

Amerikʼ-e-Júgese ndáhete me state:

1. Kolombia, qe éste prej tri ðimokrative, prej Venezuéles, Grenades-se-Ré εðε Ekatóres; ká 5 miliúne ηéres εðε íre te bukure fórt.

2. Finéja, qe ká 300 mije ηéres; áneʼ ε détit te keti véndi jáne ne dóre te Infilizevet, te Francézevet εðε te Olandiηaset; ne áneʼ ε mézit jáne Hindjáne véndese.

3. Herúja mε Bolivine, qe jáne dý ðimokrati te baskuára mε 3½ miliúne ηéres; kryeqytétʼi se páresʼéste Lima, i se dýtese Potári.

4. Brezilia, ɲmbretri fört ε fére, pó s' ká mέ tépre sε 8 miliúne ɲéres; kryεqytét' i sàj éste Rio-de-Janéjrua mε 210 mije ɲéres.

5. Qili, vént i ngóste áne détit, mε 1 ½ miliún ɲéres; kryεqytét' i ti éste Σεɲt-Jakóbi.

6. Baskim' i Arfentise, qe éste prεj tri ðimokrative; ká 2 ½ miliúne ɲéres; kryεqytét' i sáj éste Buonεs-Ajresi.

7. Patagonia, qe éste ne fúnt t'Amerikese nga júga, éste vént i flóht' ε i pa-ndêɲture prεj ɲéreses, εðε ká súme mádε qe nxjérine zjár. Ká véteme 400 mije ɲéres, qe pójne te súmete mε pésq.

Ne mést te dý Amerikavet ján' εðε súme nisírra, qe te súmate jáne ne dóre te Evropjánevet; m' é máð' ε týre éste Kúba, q' ε kàne Spagnólete.

VII

Nene Asine εðε ne mest t' Asis' ε t' Amerikese jáne súme nisírra, qe m' ε máð' ε týre éste

Olandi-e-Ré. Ketó jáne súme pás eñe ŋérezit e týre t' égere, pervéç cá vénde, q' i káne xbúture Evropjánete. Tíde ketó nisirra káne afró 30 miliúne ŋéres.

Σ. Sami Fraseri.

BKSH

Per Fidegjistene ðs per Zón' e jétese eðs per Merine, bóten' e vógel e.

Fide sa múnt ε múke múnt te sóhe sýr' i ηεriut ðε mèndja múntme f' i dhémi mε ηé fjále Fidegjiste.

Fidegjista ndáhete nde Bótera.

Bóterate jáne káqe súme, sa mük' u fèndete númure. Παρο, kur bóterate jáne te panúmura, eðε Fidegjista po ést' ε paáne.

Nga bóterate tri káne émere, ηéra qúhete Djéλe, tjátra Héne ðε mè tjátra Δέ. Eðε te tjérate te súmate, qe s' káne númure, dúhεne mε ηé émere Yj.

Fidegjista qendrón nde hapesiret várure véte vetiu. Πrapo, kur bóterate jáne te panúmura ðε Fidegjista ε paáne, eðε hapesira po ést' ε paáne ðε ε pafúnde.

Bóterate dúkεne, se vinjene pótuλe nde hapesiret várure véte vetiu; pó, kur mendónemi ε i qýrme

mire, u fëjme nóme te perjéteem (*), qe prej atýre permbáhene njéra prej játrese, edhe éceneve fidenjé pá réshture kûpe, edhe kûpe núke λadhitjen' údhen' e te pîqen' e te perpiqene, edhe méndj' e njerîut núke mûnt t' e mergóne e te mos dóte, se bóterate me fîde ç' káne persipre jáne bére, edhe nómet' e perjéteem, qe permbáhene dhe éceneve, jáne vêne prej se mádhe urtesie, se mádhe méndjeje, se mádhe fuqije; se pó te dóte, se bóterate núke jáne bére, dhe nómet' e perjéteem núke jáne vêne prej asáje, dote hédhe

---

(*) Nóme te perjéteem dúhene fuqite, qe kà vêne Zót' i jétese nde bóterat, qe te permbáhen' e te qendeλóhene per fide jéten' e jétese. Edhe fuqite, qe kà dhéne nde qide ç' kà jáne mbi bóterat per te máre te qénure e per te pójture, sa u'a kà dhéne jétene e per te perterîture fide jéten' e jétese, sindekur dó i máhi Zót.

Nóme te Herezise dúhene te deftyéret' e údheravet, qýs te silène Herezia dhe te punójene dréjte.

póste ðε vetehéne ðε dote bénete kúpe f'é, púne qe núke mùnt te bénete, as te ðúhete.

Πrapo, kur bóterate jáne te panúmura εðε Γideçjesta ε paáne εðε nómete te perjétesm, εðε ε máðja urtesí, ε máðja méndje, ε máðja fuqi po éstˈ ε paáne, ε perjétesmε, ε panisje, ε pasósje, ε ηéjte, zót i Γideçjestese, qe ε béri ðε ε permbán ðε ε kà kujdés.

Keté te máðεn' urtesí, te máðεne méndje, te máðεne fuqi, te paánene, te perjétesmene, te panisjene, te pasósjene, te ηéjtene, zón' ε Γideçjestese ε démi Πerendi, ðε Zót te jétese. Εðε émerinˈ ε asáj, dúhete, tˈ jˈa zéme ΠΛ mε frike ε mε ndêr ε mε lavdurim, εðε Πdenjéˈtˈεkémi nder mént, εðε mε mént tˈ i fálemi ε tˈ i lútemi.

Zótˈ i jétese Πerendia kà béreˈ permbi Δê súme fáre férrasε, εðε ηê prej atýrε éste Merίu, qe dúhete bóte ε vógele.

Merine Πerendia ε bêri te lire, do mε déne te lesúare, te paρengúare, te pandále, te delire (ἐλεύθερον); i ðá ðε fuqí prej véhtese sáj, qé te múntηe te punóηe, si te dóje; i ðá ðε fjále, qe te deftéηe ηéri

játrit púnene, ðε te mesónε i péri te pastájmine.

Tanín', ó djále, ó bir, çún a váeeze ç' te jés, mbá vés ðε ndisó te párine téjε, mé te máðe ðε plákne, te te desténe ðε te te mesónε ç' éste mendúare ðε kà mesúare, péra sε te vis tíne nde jétet, eðé nde kóhe te msuárjese.

Zót' i jétese Herendia i kà bére nεriut ðε fíde te mírate, qe t' i punónε, e t' i perdórnε, ε t' i trasegónε per mε púare sa j'a kà urðerúare te puárete,

Fuqine, qe i ðá Herendia nεriut, per mε múndure te punónε si te dójε, ε qúajme Spirt eðε Méntjε. Keetú nεriu ést' i perzjére prej kulómε te lénte, qe eihete ðε zirete, eðε prej Spirti, a méndjε, te paléntε, qe núke eihete, as zihete, pervág véte kupetón véthene eðé véte véthese nέf te qénete.

Hεriu, si i papengúare qe iste bére nga Herendia, múnt te bénε eúne fáre púneraε; pó, ató qe punón nέ mε daeurimn' ε Herendise, jáne te míra ðε te drέjta ðε te vertéta; ató, qe núke punón nέ mε daeurimn' ε Herendise, jáne te liga, ε te keqia, eðε te eirémbra ε te genέstra ε te pémε. Eðε per pú-

nerat ε mira ðε te dréjta ðε te vertéta ká gezím ðε préhjε te perjétesmε nde kujtim te Hεrendise; per púnerat ε liga ε te keqia, εðε te strémbra, ε te genéstra ε te péme, ká frike ðε hélm, εðε mundim te perjétesm nde kujtim te Hεrendise. Εðε mùnt t' i nóh' ε t' i dije fárε mire ketó, pó te mendónete, se Hεrendia xdó fare fèjε, qe béri, dési, pa ε béri; εðε dó te póqe sa j'a ðá te puárete, pa i béri fiðe te mirate, sa i dúhene per te púare, εðε dó te jéte sa j'a ká ðéne jétene, pa i ðá te perteriture prej fárese sáj. Εðε pas daεurimit Hεrendise xdó fare fèjε dó ðε kerkón te nóh' ε te jéte, εðε te perteríbete prej fárese sáj, εðε perpiqete per te mirat te puárit sáj ðε te qénurit fárese sáj fer nde búzet te vdékjese.

Hrapo aý ηeri, qe bén púne, qe núke priσ te puárete ðε te qénet' ε tjátri, bén púne te mire ðε te dréjte ðε te vertéte; aý, qe bén púne, qe priσ te puárete ðε te qénet' ε tjátri, bén púne te lige ε te kéqε, εðε te strémbere, ε te genéstr' ε te péme. Εðε se ketéjmi dél kanóni se miravet ε se dréjtavet ε se vertétavet, εðε te kúndpe ketýre te ligavet ε te

keqiavet εδε te ǝtrémbravet ε te gerjéstravet ε te pémavet, qe dá ηé i úrte nde kóhet te vjétre, εδε j'a vertetúane fide te úrtet' ε pastájm, εδε éǝte ký:

« Ató, qe núke dó te te béηe ηεri tý, mós j'a bón tjátre ηεriu.» εδε « Ató, qe dó te te béηe tý tjátre ηεri, bénja δε ti tjátre ηεriu.»

Heriu tue me qéne perzjére prej dý fáre férraε, prej Kuſóme te lénte δε prej Σpirti te palénte, ká δε dý fáre kerkime, ηé per te uǝqyére Kuſómene δε ηé per te uǝqyére Σpirtine, domeδéne ηé kerkim te Kúſómese δε ηé te Σpirtit.

Kuſóma kerkón te ngrêne ε te píre ε te víǝure ε vént, per te ndéqure ε per te fléjture, te mire. Σpírti kerkón te msuáre te se dréjtave ε te se vertétave. Εδε nde te traseguáret te miravet se dýjave éǝte te mirete δε te lúmurit' ε ηεriut.

Pó, paǝε Σpírti éǝte héqes δε drejtópes i Kuſómese δε i véhtese, εδε ndene gezim δε préhje nga púnet ε mira, ndene frike δε hélm εδε mundim nga púnet' ε liga ε te keqia, dúhete mê perpára t' i épete ati te mesuáret' ε te dréjtavet δε te vertétavet, qe te dije

te héqe ðɛ te drejtóŋe kufómene nde púne, qe t' i bjére te mirate qe kerkón. Sɛ atá, qe núk' i ápene mè perpára Σpírtit te msuáret' ɛ se drejtavɛt ɛ te vertétavɛt, sadó te mira te Kufómese qe te fitóŋen' ɛ te traɛegóŋene, núke múnt te ðúhɛne fatmire ðɛ te lúmure; sɛ perfáŋene bagetíjɛ, qe bjé nde kuλóte te mire, po ɛpirt ðɛ fjále núke kà, si te ŋerint. Πa ðɛ atá prej atýrɛ, qe núke múntŋene te fitóŋene ɛ te traɛegóŋene mɛ púne te mirat' ɛ Kufómese, leɛínene nde púnera te liga ɛ te keqia, genémene ɛ vjéðene ɛ pembéŋene ɛ vrásene ɛ prísene, eðɛ núke vétem' u perfáŋen' ɛgresiravɛt, po bénene ðɛ mè te égre sɛ ató, sɛ ató safíde núke ɛqyémene sicila te fárese sáj.

Πrapo Hɛrezia, per te mburúare te mirete nga te keqijte eðɛ per te prúre te keqijte nde úðet te se dréjtese, vúne qe fórt lástinaj te páre ðɛ fykátes ðɛ mberétre, qe pún' ɛ atýrɛ te jéte véteme te ɛikuárete ðɛ te mburuárete ɛ te mirevɛt nga te keqíjte, eðɛ te prúret' ɛ te keqíjvɛt nde úðet te púneravɛt míra. Eðɛ te párete ɛ mberétrete ɛ fykátesite ɛ úrte ðɛ te mire vúne ðɛ ɛkruájtine nóme, qe te punóŋene atá eðɛ fíde ŋerezia pas atýrɛ, ɛ te véj' ɛ

drójta mbáre, εδε ηερεzία δε atá te σóbene mire, ε te jéne fatmirë ε te lúmure.

Andáj mberétrete δε fykátesete δε te párete kâ hiε ηερεzία t' i dúan' ε t' u béηene σúmε ndêr εδε t' u ndíhηene sá te múntηene per te miret te vîht. Εδε atá per ndêrt te týre δε per te miret te týre, qe ióte nde te miret te ηερezise, jáne ndene bápe te dúane ηερezine fíde me fíde zémre, δε te σikóηene te drójten' ε te vertétene per fíde fidenjë pas nómevet pá fáqe.

Meriu, sindekúr δám, kâ dŷ fáre kerkime, domeδéne dŷ fáre púneraσ, ηë me mént per te msuáre te drójtate ε te vertétate, εδε ηë me kufóme per te fitúare ε traσegúare te ngrén' ε te pir' ε te vîsure te mire εδε vént per te ndéηur' ε te fjéture te mire.

Te msuáret' ε te drójtavet δε te vertétavet éste te σikuáret' ε púneravet Zótit jétese me sŷ εδε me mént tuε vêne ré ε tuε qýrure fórt hóλ, qýσ jáne bére, εδε persë jáne bére. Πo púnerat' ε Zótit jétese jáne te panúmura δε te paána, εδε te mesuáret' ε se drójtavet δε te vertétavet éste te paáne

ðɛ te paſúnte; ŋɛríu kà nísjɛ ðɛ sósjɛ, a krýɛ ðɛ fúnt, ɋe dó mɛ ðêne, éɛt' i árðure ðɛ kà mɛ ɛkúare, cðɛ andáj s' múnt te mesóŋe te dréjtat' ɛ te vertétate ɛ fíðe púnevet Zótit jétese, perváç si múndete pas jétese, ɋ' i kà ðên' aý Zót' i jétese, dykɛ zêne mê perpára nga mê te nevójɛimɛte ðɛ mê te vyérate.

Púnet' ɛ te míravet Kuſómese káne fúnt. Po ðɛ abó ŋɛríu i ɋtój ɛ holój cðɛ ubêne fórt ɛúme, sa ðɛ prɛj asýrɛɛ fórt pák múnt te mesóŋe ðɛ te punóŋe. Po púnet' ɛ Kuſómese te fíða bênɛne, sɛ jáne perndáre nde fíðe ŋerezíne, cðɛ sicili msón ðɛ punón ŋê, ɋe múndɛte. Cðɛ xdó ŋeri vertét ŋê púne múnt te punóŋe, po te ɛúme púneve te míra múnt te traɛegóŋe, sɛ prón' ɛ púnese ti, kur te punóŋe mɛ mént, sindekúr dúhɛte, dot' i tɛperóŋe, cðɛ keɛtú te tɛpruáret' ɛ próŋɛse púnese ti múnt t' ɛ kembéŋe mɛ te tɛpruára te prónjave pûnerave te tjéreve, ðɛ t' i traɛegóŋe. Po ŋerezía fêti ðɛ mɛdóðe te cenine próŋet' ɛ xdó púnɛjɛ nde ár, a nde erfênt, a ðɛ nde tjátre fê. Cðɛ keɛtú fíðekúɛ ɛât te tɛpruáret' ɛ próŋɛse púnese ti, ðɛ blên

prɛj te tɛpruáravɛt prónɟevɛt' púneravɛt te tjérevɛ, sa mûnt. Andáj ɲɛriu lipsɛte te punóɲe, sa te múntɲe sûme, qe t' i tɛperóɲe nga prón'ɛ púnese ti sûme, ɛ t' ɛ sése ðɛ te blére nga te tɛpruárat' ɛ prónɟevɛt púnevɛt tjérevɛ sûme, ðɛ te póɲe mire ðɛ lúmure, sá ɛ ká te puárete.

Kestú Zóti i jétese Πɛrendia j'a ðái ɲɛriut te puárete. Kestú ɲɛriu núke bén te keqia. Kestú núke trémbete fýqjese Nómevɛt. Kestú ést' i dásure ɲéri nde játri, eðɛ nde Zót' i jétese Πɛrendia.

Πrapo ðɛ ti, djál' ó, qe épðɛ nde kóhet te psuárit, sikó te msójs mé perpára skróɲa, qe te múnç te kendójs ðɛ te mesójs te dréjtat' ɛ te vertétate, qe káne féture ðɛ skrûare te tjére perpára téjɛ, eðé kerkón spírti, eðɛ te skrúajs púnet' ɛ túa ɛ te mos i hapójs, eðɛ te flíç ɛ te perlífes per se lárgu mɛ ɲérezit ɛ tú ðɛ miqt ɛ tú eðɛ mɛ kedó, qe kê púne, eðɛ te skrúajs ðɛ ti, nde múnç te stójs fekáfse nde dituríne, qe mesóve prj se tjéres. Πastáj xfid eðɛ mesó ɲé púne, qe mɛ prónjet te asáj te póɲç ɛ te sikóɲç tetém' ɛ tetáte nde plɛqeri per te mirat, qe te béne fer sa te pitn' ɛ te mesúane, eðɛ djémt' ɛ tú, si

ɛðɛ ytát' ɛ jotéme tý, a ðɛ mè mire, nde mûnç: ɛðɛ mɛ te tɛpruáret te prónɟese asáj t' u bènç mire miqɛt ɛðɛ te tjére ɟéreze.

Nde undóðɛ i várɛere pá át' ɛ pá éme, a skámes ɛ i kepúturé, ɛðɛ nevól' ɛ pânese, per te pûare, núke te lé te kendójɛ ɛ te mesójɛ ráðazi te dréjtat' ɛ te vertétat' ɛ Spírtit, pré pikeze nga kóh' ɛ dítese, qe dúhete per te çlóðure nga púna, ɛðɛ pikeze nga náta, qe dúhete per te fjéture, ɛðɛ kendó ðɛ mesó, sá te mûnç, nga te dréjtat' ɛ te vertétate, ɛðɛ ɛpréhj, sɛ dále nga dále núke dote mbétes as i papúne, as i padíture. Sɛ ɛúme kémi pâre, qe mɛ te tiÀ' úðɛ núke véteme káne mesúare te dréjta ðɛ te vertéta, po jáne bére ðɛ ɲéres te meðéɲ nga dituria.

Ij i qerúare ɛ i láre nga ɛpírti ðɛ nga kufóma, qe te jés i pamerzíture nde ɲerezíne ɛðɛ i ɛendéçim nga trúpi; nga ɛpírti te jés i qerúare ɛ i láre dykɛ mos ɛkúare nder mént ɛðɛ mos vène nde zémere te keqía vertét, núke nde te dúkure; ɛðɛ nga kufóma tukɛ lár' ɛ tukɛ ndepúare trúpne ɛ tukɛ mos léne ndoɲé qélbjɛ vertét, núke mɛ te ndertúare ɛ te palúare sa per te dúkure. Sɛ qélbj' ɛ trúpit bjé

smúndjɛ, ɛðɛ, ndo véteme ndo báske mɛ te keqiat te ɑpirtit, bjé merzitjɛ ðɛ merguárjɛ te ŋɛrezise mire.

Mergó te ndéŋurite pa púne; ɑsɛ perpára te dúkɛte préhjɛ, ðɛ te vjén mire, po pastáj sjéλ ɑterngim ðɛ hiðerim, te puáre kéq, púnera te keqia, merzítjen' ɛ ŋɛrezise, ɛðɛ mbe se fúndi frikene ðɛ mundimine ɛ Nómɛvet ðɛ te Ŋɛrendise.

Kíj nder mént per hére, sɛ Ŋɛrendia, qe béri xdó fáre féjɛ te vyére, díhɛte, sɛ ðɛ dó te jéte, núke dó t' ɛ húmpŋe ŋɛriu, sɛpsé ɛ bêri te paŋɛngúare, qe te béŋe si te dóje. Andáj xdó fáre féjɛ, qe tɑ dúhɛte per te púare, t' ɛ perdórɛŋ; po te mos i ɑuájɑ fárene, po t' ɛ ɑikójɑ ɛ t' ɛ kêɑ kujdés te ɑtónɛte.

Dój ðɛ nderó tetát' ɛ tetéme; kûpe, mos i hiðeró; ɛðɛ te máta (ἁλλαίᾳως) nde káne, mos u'a vére ré, po ɑikó, nde mûnɛ, t' u'a ndertójɑ tuɛ perkezúare ɛ mɛ te mire; ɛðɛ t' i ɑikójɑ sa fér te vdésene, sɛ te mirate, qe te béne nde vogeli, sa te mira, qe t' u béjɑ, i vjéŋene, ðɛ y'a kê húa.

Dój ðɛ nderó te mirete ðɛ te díturite, kiju zili, ðɛ ɑikó te bénɛɑ, si atá, ɛðɛ mɛ te tíλe te perzjénɛɑ ðɛ nde fjále ðɛ nde púne.

Kupekújt nakâr mos ki, se nakâri ésť e kíq' e te keqiavet, e trét ηerine te fâle, eðe bjé fatkeqesi ηa qéne eðe vdékje ηa te ðéne (*).

(*) Ndepón Zilia nga Nakâri; zili ðúhete, kur gezónete ηeriu tjátre ηeriu per te mirat, qe kâ, eðe e dó ðe péh te bénete si aý. Nakâr ðúhete, kur helmónete ηeri nga te mirate, qe kâ tjátre ηeri, eðe e merzit, ðe péh t' j'a húmpηe.

Fjáleza Nakár éste motúare, eðe nde vént te asáj éste fúture fjáleza turqiet Hasét. Po pón nde pák fjále, si nde Zili páste e nakár mos páste (= Ζηλίαν νὰ ἔχῃ καὶ φθόνον νὰ μὴ ἔχῃ, καὶ τῷ τῶν ἀρχ. Ἀπέχεω φθόνος καὶ Νεμέσεως μὴ ἐάλοι ἕέλος.), eðe nde kênket:

Moj unáza pêð flori, pêð flori,
móre bûpe trim te ri, trim te ri
góqete káne zili, káne zili.
Ató zili kisine,
Γíde per tý flisine.

Mos perqés ðε mos mér xvápe ðε mos ekelmó plëqte ðε te várferite ðε te paditurite, po te te vinje kéq per tá, ðε t' u ndihç e t' u bénç mire pá mbúpje, se ti, nde di ðε nde kë, Herendia mëndjen' andáj t'a ðá, qe te msójs e te dis, eðε te punójs e te kës, núke te mbúpes ç te levdónes, sepse çkarkóve bápene ténde dyke bére até, qe dúhej te bénε. Eðε pa mendóju, se mos kë ðε tí te méta ?

Mergó fórt te mbúpurite ðε te levduárete, se ketó t' i húmpjene fide te mirate, qe kë bére. Mergóju ðε ruáju nga te liqte, qe te béne ðε te bénene kéq, po mos kerkó t' u bénç te kéqε per te kéqε. Eðε,

---

Moj unéza pël me ár, pël me ár,
móre búpe korðetár, korðetár,
sóqete káne nakár, káne nakár,
Ató nakár kisine,
zjénin' e s' pelcisine.

Keté súme, dyk me mos diture nga pún' e te motuárit, e kendójene me fjálezet turqist, káne kahár, qe ðóte prisjε, hiðerím.

nde dóre ndë te rénçine, mir' u bën, kíq mos u bën.

Fóle dréjte ðe qerúare ç' di vertét, eðe kur éste kóha ðe ráða. Kûpe mos ðúnj genéstre ðe te péme, eðe kûpe mos kaλezó. Ndepón te kaλezuárete nga te ðénet' e se vertétese, se te kaλezuárete éste te tregúare púneje fsétete pa pyéture, a ðe me te pyéture, qe dihete, se ká per te prúre te kíqe. Te ðénet' e se vertétese éste te tregúare te púnerave te pafsétela, qe te msuáret' e atýre éste per mire.

Xdó fé, qe dúkete, kéq dý te pyétura, psé éste bére ðe qýs éste bére, eðe xdó púne ðe fjále ká pé qeλím (πρόσωπον), a fúnt (τέλος). Eðe te féturit' e psése ðe qýsjese ðe te qeλimit, a te fúndit, jáne te dréjtate e te vertétate, a me pé fjále ditja, a dituria. Ilapó sáve u ké mesúare pprej te tjéreve, a u ké féture véte, psémne ðe qýsjene ðe qeλímin', a fúndine, me deflim (ἀπόδειξιν) te vertéte, ketó besó ðe qúaj te ditura; sáve qe núk' u ké mesúar' a féture, psémne ðe qýsjene ðe qeλimine, a fúndine, ketó mos besó ðe mos qúaj te ditura, eðe siké sá te múnç, kur ké kóhe, ndó me te pyéture e te mesúare prej se tjétën. ndo me te mendúare véte. te féjs, sáve qe ἴδιον). Eðe

psénε ðε qýεjene ðε qελimin', a fúndin', ε vertéte εðε t' i bénϱ te ditura.

Kur kerkón psénε ðε qýεjene ðε kελímin', a fündine, ε ndonϱé féjε, a púnεjε, a fjálεjε, búεke mε tjátre, mos uzemerό, as mos kerkó mε pahir t' ε béjε te bεsónϱe pá mbúεure méndja x' di ti vertét, sε i ndalón te mεnduáret' ε paμεngúare, qe j'a ðá Πerendia ηεriut per te ruájture nga genέstrat' ε nga gabimεte. Πa kur t' j'a qásnϱe méndja ε te kupetóη' ε te nxére te vertéten' ε pambedýεte (ἀναμφίβολον), εðε ti, qe j'a defiénε, t' i ðúaε pastáj, mos besó, sε te péva, núke te kâ mε ndifúare; sindekúr εðε ti, nde te ðênϱin' kεstú atú qe te defiýene te vertétate, núk' i kê mε ndifúare.

Bénε véthene te te dóje zémera te bénϱ mire kurdó atýrε qe káne kéq, εðε bén kurdó qe te múnϱ. Εðε kéq nde féϱ nga atú, q' u bérε mire, mos umέj, sεpsé bérε mir' ε fétε kéq. Εðε perseri te mire bén, po vére ré sa te múnϱ, t' u bénϱ te mirevεt, qe káne kéq. Εðε mos kerkó te te levdónene per te mirat, qe kâ bére ðε bén, pa ε mira núke fsihεte. Εðε kur kaη

'νte ε te levdónene perpára sýε, εikó mε ηê

fár' ūðε t' ε mergójσ te levduárete, ndonesε te vjén σúme mire.

Kuσ te kà bére mire, σikó t' j'a gperblέjσ sa te múnç σúm' ε mé σúme, εðε t' j'a diσ, εðε t'a tregójσ per fiðe jétene.

Ndek kë per te véne bése, umendó sa te múnç σúme ðε mire, nde t' ε kà per te mbajture, pa te tregójσ púnerat' e fσéheta.

Kuσ te te vére bése, σikó fórt mire t' j'a mbáσ per fiðe jétene. Kûpe te mos j'a nxjérç nde σέσ, sikur εðε mundim ε vdékje nde te árdte, t' ε prέç ε t'a durónç, εðε nga bésa te mos dálç. Εðε armik, nde t' ubéft' aý, qe te vú bése, ε te te bénε kéq, perseri nga bésa, qe të kà véne, ðε i kë ðéne, te mos i 'dálç. Sε nga te pa mbajture bésene mûnt te vinene te kegia ðε prisja te meðá. Εðε aý, qe núke mbán bésene, ðúhet' i pabése ðε kaλeznár, εðε éste báλ' i te lifet, εðε i merzitore ndε ηerezia ðε ndε Hεrendia.

Véndi, ku lindete ðε pitete ηeriu, ðúhete Memeðéð (=μητρίς, πατρίς). Εðε fiðe sa lindene ðε pitene nde até vént ðúhene Memeðetáre (πατριῶται). Εðε

fiđe sa pine me sise ε flásene ηé fáhe đúhene Kómp.

Kómbi ndáhete nde Filirra.

Filirrate ndáhene nde Fárera.

Fárerate ndáhene nde Femijera, qe pine sicila nde ηé stepi.

Femíjete ndáhene nde Véta, qe jáne pák, a sům e ηéres, áte ε éme, đε bir ε bíje, a bij ε bija.

Kómbi sindekur mér bréndа filirrate ε fárrate ε femíjete ε ηérezit' ε femíjevet, kestú đε te míret' ε filirravet ε te fárravet ε te femíjravet ε te ηérezet femíjravet éste bréndа nde te míret te Kómbit, te cilet' éste, dó me đéne, te miret' ε máđ, đε ε mir' ε te miravet. Eđε ç' jáne femíjete mbe kómbine, jáne đε kómbete mbe Herezine, bóten' ε vógele. Eđε te dréjtet' ε daSuria ε kómbavet mbe ηeriátrine bjé fatmiresin' ε Herezise. Eđé, sindekur xđó femije mbliđete nde ηé stepí, kestú đε xđó kómp mbliđete nde ηé memeđéđ. Eđé, sindekur te miret' ε femijese đúhete đε te miret' ε stepise, qe pine femia, kestú đε te miret' ε kómbit đúhete đε te miret' ε memeđéđit, ku pi kómbi.

Ηrapo Kómbine ðε Memeðéðine, djál' ó, dúhete ðε ká híε t' i dúame ε t' i nderójeme ε t' i kémi kujdés mè σúme sε fíðe, ðε sε áten' ε sε émene, dykε ndihur' ε dykε bére mire te várfrevετ ε te kepúturεt memeðετáre, ðε tukε mburúare te dréjten' ε atýrε nga te keqijte, ðε tuε fól' ε tuε msúare, sa mε múndure, te keqijte per te árðure nde úðet te se dréjtese, εðε dykε ndihur' ε dykε ðéne dóre te mirevετ nde púnera te mira ðε te vyéra per Kómbine ðε Memeðéðine, εðε tuε sjéλe ε tuε fóle dréjte ðε úrte ε mire mε jatrekómbaσ (ἀλλεοδωῖς) per mε qén' i dáσure Kómbi mε te tjéret kómbε. Εðε kurdó te na ðepésene Kómbi ðε Memeðéði mε ánet te atýrε, qe káne xféðure Memeðετárete, per te σikúare ðε qevepisure pónet' ε Kómbit ðε Memeðéðit, te perfilemi sakaqehéraσ. Εðε kurdó te na kerkónene te súlemi ε te vémi. Εðε persedó te na ðóne, t' i ndilójme mε te páret. Εðε kudó te na dergónene te vémi mε vráp ; εðε nde lúfte, ku ká vrásjε ðε vdékjε, nde na dergólsine per te mburúare te dréjtene nga pauðesí ε te tjérevε kómba, te vémi dykε qésure, εðε te perpiqemi ε te leftójme mε fíde zémere.

Martóju, o bir, pas Nómit. kur te te vinɛ kóha, qe te lêɕ fâre ɛ te perterihɛɕ nde fâret téndɛ. si ɛ ká ðéne Zót' i jétese, Πerendia. Eðé, kur te béni búp' ɛ grùa, dójni ɲéri jâtrine, ðɛ mbáni bésene ɲéri jâtrit sa te póni ɛ te ini, eðɛ béhuni si ɲé kúrm ðɛ si ɲé ɕpirt, sindekur dote béni ðɛ ɲé femije; eðɛ punóni drîjte ðɛ mire, qe te ini fat mire ðɛ te lúmɛre; dójni djémte túaj, eðɛ mesójuni, a vîrni te mesónene, te drîjtat' ɛ te vertétate eðɛ púne, qe mɛ prónet te asáj te pónene ɛ te bénene mire eðɛ t' u ɕikónene, kur te mos müntni ðɛ kur te plâkì sa te ini fâλ, eðé, kur te vdîsni, t' u qánene, eðé, pas vdékjɛse, t' u kujtónen' ɛ t' u ndjénene.

Ioan-Vrétua

Πostenánasi.

Porsitë e Tovitit mbe te bire.

Tovíti, kur pá sɛ j'uaferúa vdékeiɲ, ðiri te bire ðɛ i ðá: « Diſó, ó bir, ſjálet' e átese s' it, qe te dó me ſiðe zémere. Kiji nga hére nder mént, qe te pós jéte te pelqiere te Perndia. Kujtó nga hére Perndine, eðɛ kij ménte te mos i fejós, eðɛ te mos i héðɛ póete porsíte. Te te vije kéq per te várferite, qe t' i vije kéq ðɛ Perndise per tí. Sa te múnɛ te bés mire, eðɛ te jés dorebénes. Nde kë súme, súme jép, nde kë pák, pák ðɛ jép, po nga hére me ſiðe zémere; sepse te bérete mire rúan perine nga vdékeja ſiðe jétene. Mergó mburesine, eðɛ mos e lé te hije nde zémeret ténde, as nde ſjálet te túa. Até qe z' dó te te béje ti ndonjé, eðɛ ti mos j'a bén t' jéterit. Kur te te punöje peri, épi págene me te páre. Nga hére kérkó te msúare nga peri i úrte, eðɛ

kûre me te liq mos uperziɛ. Kur te vdés, vû me nde ðë kuſómene. Kij kujdés mémene téndɛ, eðɛ kujtó sa mundimɛ hóqi per ti, kur te mbántɛ nde bárk ɛ sa te riti, eðɛ kur te vdése, vûrɛ práne méjɛ nde até vár. »

Σqiperúare nga Eliniɛtja
prej Koto-Anastas-Hóxit.
Qɛstorátasit.

BKSH

Numerimesónje.

Sindokur per te skrúare fjálete, qe flíseme, udéone séŋeza te zérevet véteme, te cilat' i quájtem skróŋeza, kestú cile per te skrúare número rete, dúhene séŋeza te numeravet vógela, qe u dém número raze.

Séŋezat' e numeravet, a numerazete, jáne nénte, sa ðe numerat' e vógela, puj te cilavet defté sicila ŋé, kestú:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
ŋé, dý, tri, kátere, pése, fúeste, státe, téte, nénte.

Kető séŋeza dúhene numerazet' e ŋérravet, a ŋérra.

Nastáj ðéte ŋérra i qúajme perseri si ŋé ŋé, dý ðétera si dý ŋérra, tri ðétera si tri ŋérra, ðe te tjérate kestú fer mbe nénte, cile i skrúajme me ató séŋeza te ŋérravet, me numerazet. Ndó, per te çquájture ðéterate nga ŋérrate, ðéterate skrúhene nde vént te dýte mbe te ménjere te ŋérravet, e kestú dúhete ðe ŋé tjátre séŋeze per te deftýere véndine

εδε kété séŋεze, si mε mos deŋýere múmere, ε qúajme fáreze, εδε éste kjó 0. Πrapo nénte múmeraze δε ηê fáreze bénene δéte séŋεza te múmeravet, εδε me ketó skrúhene fiδe múmerate.

Πastáj δéte δétera dúhene qint, εδε qe nga ηé qint fer mbe nénte qint skrúhene qeastú, si ηérrate δε δéterate, po nde te trétene vént mbe te méŋfere ηérravet, εδε nde te dýtene δε te párene nga nê fáreze.

Δéte qinde dúhene mije, εδε qe nga ηê mije ε fer mbe nénte mije skrúhene qeastú, si qindete, po nde te kátretene vént. Εδε qe nga δéte mije fer mbe nénte δéte mije skrúhene si δε mijerate, po nde te péstene vént. Εδε qe nga ηé qint mije fer mbe nénte qint mije skrúhene si δε δétate mijeras, po nde te fástene vént mbe te méŋfere ηérravet.

Δéte qinde mijeras dúhene miliún, εδε qe nga ηé miliún fer mbe nénte miliúne skrúhene qeastú, po nde te státene vént. Qe nga δéte miliúne fer mbe nénte δéte miliúne skrúhene nde te tétene vént. Qe nga ηé qint miliúne fer mbe nénte qint

miliúne skrúhene nde te néntene vént mbe te ménjfere njérravet.

Δéte qinde miliúne ðúhene dyliún, eðe skrúhene qeastú, nde te ðétene vént mbe te ménjfere njérravet. Qeastú ðe andéj e tútje dyke hípure nde triliún e katreliún e peseliún ðe te tjéra. Qé ðe pasqýrra:

Njérra.	1
. . . . .	2
. . . . .	9
Δéтera.	10
. . . . .	90
Qindera	100
. . . . .	900
Mijera	1,000
. . . . .	9,000
Δéтera mijeraз	10,000
Qinde mijeraз	100,000
Miliúne	1,000,000
Δéтera miliúne	10,000,000
Qinde miliúne	100,000,000
Dyliúne	1,000,000,000

Kur ηé número i máđ, te đémi per pasqýre i đéte mijevε, ká đε ηérra, ηé, a dý, a trí fer mbe néntε, nde vént te ηérravεt núkε εkrúajmε fárεzenε, po εkrúajmε ηérratε sa te jéne, kεstú 10009;
nde páste đétera i εkrúajmε nde vént te đéteravεt, εđε núkε εkrúajmε fárεzenε, kεstú 10070;
nde páste qindε, i εkrúajmε nde vént te qindεvεt, εđε fárεzenε núk' ε εkrúajmε, kεstú 10500;
nde páste mijera, i εkrúajmε nde vént te mijeravεt, εđε fárεzenε s' ε εkrúajmε, kεstú 13000;
nde páste đε ηérra đε đétera đε qindε đε mijera, εkrúajmε sicílenε nde vént te sáj, εđε núkε εkrúajmε fárεzatε fárε, kεstú 12468.
Kεstú ç' númurε te ndóđεtε báskε mε te máđε, até εkrúajmε nde vént te tí, εđε nde vént te atí, qε s' éstε εkrúajmε fárεzε, si 10703.
Qeastú đε per xđó fárε tjátrε númuri.

Ketó número, qε deftýem, εđε fídε te tjérate kesijε fárε đúhenε t e t e r e t a, sε mε ketó deftéjmε férra te téra, si pése móλε pése pjépera, a xđó fárε

Numɛremesóŋa núke mesón vɛ́teme, qýɔ bénene número-rate, prɛj se cílavɛt móri émerine, po mesón ɛðɛ kátre púnera te tjéra, qe jáne ketó:

Qýɔ dý, a tri, a ɔúme número-ra mbliðɛne nde ŋë.

Qýɔ xbrêt número-re prɛj número-rɛ më te máðɛ per mɛ dítuɾe sɛ ç' mbétɛte.

Qýɔ ɔumezónete número-re mbe vɛ́thet te sáj, si éste ɔumezúare tjátre número-re prɛj ŋése vɛ́teme.

Qýɔ ndáhete número-re prɛj tjátre número-rɛ mbe pjése, qe prɛj atýrɛ sicíla éste mbe número-rene q' undá, si ç' éste ŋéja ɛ vɛ́teme mbe tjátrene número-re.

Ketó te kátre púne ðúhene kátre mesíma te Numɛremesójese, ɛðɛ qúhene Mbléðje, Xbritje, Σumezuárjɛ ðɛ Ηjesetuárjɛ.

Te kátre mesímate mbi-número-rat ɛ téreta.

Mbléðja.

Mbléðja bénete kestú: Número-rate, qe dote mbliðɛne ɔkrúhene ŋéra perndene játrene, ŋérrate ndene ŋérrat, ðéterate ndene ðéterat, qindɛte ndene qindɛt

ðε te tjéra, nde ndódgine, qeastú. Εðε perndene te fída hiqste vize, εðε zirste te mblédurite se djádti mbe te ménjere, perpára prej njérravet, pastáj prej ðéteravet, pastáj prej qindεvet, pastáj ðε prej te tjéravε si ç' te ndódene, si nde ketó pasqýrra 6 5

prej se cilavet nde te páret ðémi, tri ε 3 12

fiete nénte, εðε skrúajme ndene vizet — 231

nénte; nde te dýtet, njé ε njè dý, ε dý 9 51

kátere, ε pése nénte, εðε skrúajme ——

nénte ndene vizet perndene njérrat; 290

pastáj, pése ε tri téte, ε njè nénte, εðε skrúajme ndene vizet perndene ðéterat nénte; pastaj skruájme εðε te dý qindete, si mε mos pásure ðε te tjére per te mblédure, ndene vizet perndene qindet' εðε mbliðene te fída dý qint ε nénte ðét' ε nénte.

Nde dálgine númerazete qe mbliðene, ndo te njérravet, ndo te ðéteravet, ndo te qindεvet, ndo te ndó tjátre skálε, mè tépere se ðéte, atehére ðéta a ðéterate mbáhene nde dóre te mbliðene mε te sipermet, εðε ató qe mbétene, nde mbétene, skrúhene ndene vizet perndene ató qe umblódε; nde mos

mbétɛne,ɛkrúhɛte fíreze,si nde keté pasqýre 6508
nde te cílene ðémi, nént' ɛ tri dý mbe- 4683
ðéte, ɛ téte ŋezét, te ŋezét ŋérrate béŋene 3819
dý ðétera ɛðɛ i mbáme nde dóre t' i ———
mblédme mɛ ðéterat, ɛðé, si mɛ mos 15020
mbéture ŋérra, ɛkruájme ndene ŋérrat fíreze.

Hastáj ðémi, dý nde dóre nga ŋérrate ɛ ŋé tri, ɛ nénte dý mbe ðéte, prej ketýre te ðéte ðéterate béŋene ŋé qint, te cílen' ɛ mbáme nde dóre t' ɛ mblédme mɛ qindet, ɛðɛ ɛkrúajme ndene ðéterat te dý ðéterate, qe mbétɛne.

Hastáj ðémi, ŋé qint nga ðéterate ɛ téte nénte, ɛ fíɛste pése mbe ðéte, ɛ pése ŋezét, te ŋezét qindete béŋene dý míjera, te cílate i mbáme t' i mblédme nde míjerat, ɛðɛ ndene qindet, si mɛ mos mbéture qínde, ɛkrúajme fíreze.

Hastáj ðémi, dý nde dóre nga qindete ɛ tri pése, ɛ kátre nénte, ɛ fíɛste pése mbe ðéte, prej ketýre te ðéte míjerate béŋene ŋé ðéte míje ɛðɛ ɛ mbáme t' ɛ mblédme mɛ ðéterat míjera ɛðɛ ndene míjerat ɛkruájme te pése míjerate, qe mbétɛne.

Hastáj, si mɛ mos púsure ðétera míjeraɛ qe te

mbléđme, skrúajme nde vënt te atýre đétene mije te dórese, qe érđ nga mijerate.

Numerate, a númurite, qe mbliđene, đúhene te mbléđmε, a te mbléđm, εđε ajó, qe nde tè mbliđene, ε mbléđure, i mbléđurε, a mbléđje.

Xbritja.

Xbritja bénete kestú, skrúhete te pára hére nú-mur' i mađ, pastáj ndene tè skrúhet' i vógeli. qe dote xbrése, njérrate ndene njérrat, đétate ndene đéterat đε te tjérate ç' te jéne qeastú, sicila nde véndit te sáj, εđε perndene tá hiqete vize; pastáj zírete te xbríturite se djáđti mbe te ménjere, si nde keté pasqýre 678
nde te cilene đémi, tri nga téte pése, εđε i 453
skrúajme ndene vizet perndene njérrat. Pas- ——
táj pése nga státe dý, εđε i skrúajme per- 225
ndene đéterat. Pastáj kátre nga fáste dý, εđε i skrúajme perndene qindet, εđε fíjme te mbéture dý qint ε njezét ε pése.

fέje. Πo jáne ðε ηέ fáre te tjéra, qe qúhene te cópeta.

Te cópetate qúhene kestú, se deftéηene cópera te fέje, qe íste ndáre mbe dý, a mbe tri, a kátre, a pése, a sá qe dúhete. si ηé te dýte, a ηé te tréte, a te káterte, a te péste, a dý te tréta, a te káterta, a te pésta, akátre te pésta, a te fáeteta, ðε sá te séjteta qe te dúhene.

Númerat' ε cópeta ekrúhene kestú, te páre hére ekrúhete número, qe deftén se sá cópe jáne mápe prej fése tére, qe éste copetúare, εðε perndene té hiqete vize, εðε perndene vizet ekrúhete número, qe deftén se mbe sá cópera éste copetuáre ηé fáre fé ε tére, si ketó pasqýrra $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{5}$ $\frac{7}{9}$ $\frac{8}{10}$ $\frac{6}{18}$ $\frac{9}{36}$ te cilate kendónene kestú ηé ε dýte, dý te tréta, dý te káterta, tri te pésta, ekáte te nénta, pése te ðéta, fáete te tetembeðéta, nénte te triðetefáeteta.

Númuri mbi vizet, qe deftén se sá cópe jáne mápe, dúhete copenumutónes, tjátri número perndene vizet, qe deftén se mbe sá cópe éste ndáre ηé fáre fέje, qúhete copedefténes.

Númur' i mád, qe prej tì xbritete i vógeli, ðúhete i xbritm, cðe i vógeli, qe xbrét, xbrites, cðe aý, qe deftén ç' mbétete nga i máði pas xbritjese, i mbéture, a i mbéte, a mbétje.

Númur' i vógele a xbritesi, kur godit qe númrazete mbe te djáðte i ká mé te meðá se te máðit, a te xbritmit, xbritja bénete kestú, si nde ketè pasqýre 534
nde te cilene ðémi kestú, pése nga kátre 475
núke xbrésene, po máreme ηé nga ðétat' e te —
xbritmit, qe bén ðéte ηérra cðe kátre qe jáne 59
nde ηérrat kátre mbe ðéte, nga ketó xbríseme te pésate cðe mbétene nénte, qe i ckrúajme ndene ηérrat.

Hastáj xbríseme ðéterate, po te státe ðéterate nga dý (se ηé e muárem nde qindet) núke mánt te xbrésene, e kestú máreme ηé nga qindete, qe bén ðéte ðétera, cðe dý qe jáne, dý mbe ðéte, nga ketó xbríseme te státate te xbritesit, cðe mbétene pése, qe i ckrúajme ndene ðéterat.

Hastáj xbríseme qindete, po nde te xbritmit mbéne kátre qinde, se ηé e muárem nde te xbritu-

ret te ðáteravet, ε kestú kátre qinde nga kátre qinde xbrésene te fíðe, eðε núke mbétete fekáfse, prapó, si mε mos mbéture fekáfse, skrúajme ndene kindet fárεze, te cilene, kur bjé mbe te djáðte, eðε te mos ε skrúajme éste fiðenjé, sepsé fárεza, si núke fé, dúhete véteme mbe te ménjfere per te deftýere véndine, kur núke ká númereze, mbe te djáðte pa númereze perpára s' ká ç' te deftéηe. Kestú fítem te mbéture pése ðét' ε nénte.

Σumezuárja. (*)

Σumezuárja bénete kestú, mé perpára sumezóhene nûmerazet' ε njérravet qe nga njé ε fer mbe nénte.

Te sumezuárt' ε númerazevet njérravet bénete me

(*) Σumezuárje prej s u m e z ó η, sindekur ðémi ðε dymezóη, t r e m e z ó η, k a t r e m e z ó η ð. t. po ðε η e m e z ó η, sε prej kesáje bénete njémezaj, si ðε d ý m e z a j, t r é m e z a j, k á t r e m e z a j prej te tjéravet.

te mbléđure. Keştú ηê hére xdó nûmere, ηê hére éste ajó véte, s' ká tjátre, qe te mbliđete. Dŷ hére dŷ, a dŷ hére tri, a tri hére tri, a tri hére kátre, đ. t. skrúhene si nde mbléđjet đe sumezóhene tue

mbléđure keştú	2	3	3	4
	2	3	3	4
	—	—	3	4
	4	6	—	—
			9	12

Has kesáj úđe sumezóhene ſíde ηérrate, eđe seηóhene nde pináke (depúse), qe đúhete Meherηé, a pinák' e Hiđagórese, ηéj te úrti qemótinaj, qe đúhete, se e seηój te pára hére, eđe éste kjó:

1	hére	1,	1	2	hére	2,	4	3	hére	4,	12
1	»	2,	2	2	»	3,	6	3	»	5,	15
1	»	3,	3	2	»	4,	8	3	»	6,	18
1	»	4,	4	2	»	5,	10	3	»	7,	21
1	»	5,	5	2	»	6,	12	3	»	8,	24
1	»	6,	6	2	»	7,	14	3	»	9,	27
1	»	7,	7	2	»	8,	16	4	hére	4,	16
1	»	8,	8	2	»	9,	18	4	»	5,	20
1	»	9,	9	3	hére	3,	9	4	»	6,	24

4	hére	7.	28	5	hére	8.	40	7 hére 7. 49
4	»	8.	32	5	»	9.	45	7 » 8. 56
4	»	9.	36	6	hére	6.	36	7 » 9. 63
5	hére	5.	25	6	»	7.	42	8 hére 8. 64
5	»	6.	30	6	»	8.	48	8 » 9. 72
5	»	7.	35	6	»	9.	54	9 hére 9. 81

Keté Meherepëne, a pinákeñ' e Piθagórese, dúhete t' e mesójme míre e t' e dime se jástesmi, pa kárte, se me ánet te kesíje múntme léhtazi te sumezójme número t' e tjéra më te meθá e më te meθá; dó me θéne mbi ketá te sumezúare bénete θe te θéteravet θe te qindevet, θe te míjravet θe te tjérevet, si te θémi per pasqýre 90 te sumezónene mbi 9, perseri aý número éste 81, po θétera, si ç' éste número, qe sumezónete. Andáj nde vént te páre, te përravet, qe s' ká, skrúhete fárcze eθe që θéte skrúhete nde te dýtene, te θéteravet, eθe téte θéte θétera, qe béñene téte qinde, skrúhene nde te trétene, te qindevet, kestú 810. Eθe 90 te sumezóhene mbi 90, perseri aý número 81, po θétera, si ç' éste número, qe sumezóhete. 810 eθe θéte hére më tépere, si θe 90, qe mbi të su-

mezónete, éste ðéte hére më tépere se 9. Прapo te 810, qe te bénene ðéte hére më tépre, lipsete te bénete ðéta ηë qint, eðe te téte qindete téte mije, ε keστú σkrúajme ðε ηë fáreze pás mbe te djáðte, eðε véne nde véndit qe ðám, 8100.

Qeaστú ðε per qindet ðε per mijerat ðε te tjéra númeraze te σumezuárit, jáne atô te σumezúara, qe jáne nde pináket te Heherenése, me káqe fáreza mbe te djáðte, sa káne te dý número, aý qe σumezónete, eðε aý qé mbi të bénete te σumezuárete.

Пaandáj te baσkuárevet nga ðét' e perpjéte te σumezuárete bénete keστú, σkrúhete te páre hére número qe dote σumezónete, eðε ðúhet' i σumezúarm; pastáj ndene té número, qe mbi té dote bénete te σumezuárete, eðε ðúhete σumezónes. Nga te dý ketá número, se cili m' i máð, cili m' i vógele, núke σikóhete, vinene si te godine, si ðε nde mbl'ðjet; se ðε te σumezuárete s' éste tjátre púne, perváç mbléðje mjesterist (πεχνέντως). Пastáj perndene tá hikete vize, ndene te cilet dote σenóhene te σumezuárate, eðε zirete te σumezuárete se djáðtú mbe te ménjere tue σumezúare perpára njérrate,

pastáj ðéterate, pastáj qindete ðe te tjérate, sa qe te jéne, mbi múmurit qe béncte te gumezuárete, perpára mbi ŋérrat, pastáj mbi ðéterat, pastáj mbi qindet ðe te tjéra, sa qe te jéne, eðe mbe se fündi mbliðene te gumezuárate ðe féjme múmurin' e te gumezuárit tére. qe ðühste i gumezúare. si nde pasqýrra qe ðémi pés.

Nde te gúmezúaret te múmurit 321 mbi múmurine 231. 321

ðémi kestú, ŋê hére ŋê, ŋê; ŋê hére dý, dý; ŋê hére tri, tri; eðe i gkrúajme ndene vizet. Hastáj tri hére ŋê, tri; tri hére dý, fiste; tri hére tri, néntc, eðe i gkrúajme ðe ketó ndene te tjérat tuc nisure nga ðéterate e lárt mbe te ménfere. Hastáj dý hére ŋê, dý; dý hére dý, kátre; dý hére tri, fiste; eðe i gkrúajme ndene te tjérat tuc fiXúare nga qindet' e nált mbe te ménfere. Eðe pastáj mbliðene, eðe féjme te gumezuáre, gtáte ðét' e kátre mije e ŋê qint e pése ðét' e ŋê.

231 dý; ŋê hére dý, 231 —— dý; ŋê hére tri, tri; eðe i gkrúajme ndene vizet. Hastáj tri hére ŋê, tri; tri hére 321 dý, fiste; tri hére tri, néntc, eðe i gkrúaj- 963 me ðe ketó ndene te tjérat tuc nisure nga 642 ðéterate e lárt mbe te ménfere. Hastáj —— dý hére ŋê, dý; dý hére dý, kátre; dý 74151 hére tri, fiste; eðe i gkrúajme ndene te tjérat tuc fiXúare nga qindet' e nált mbe te ménfere. Eðe pastáj mbliðene, eðe féjme te gumezuáre, gtáte ðét' e kátre mije e ŋê qint e pése ðét' e ŋê.

Kur te gumezuárit' e númerazevet, nde te gumezúare gkón nga ðét' e perpjéte, sa ðétera qe te bé-

nɛne mbáhɛne nde dóre, qe te baskónɛne mɛ te gumezuárin' ɛ númɛrazevɛt mé sipre. Nde mos páste núməraze mê sipre, gkrúhɛne ató te dórese nde véndit te týre mbe te mênjere, si nde keté pasqýre, ... 689
nde te cílene ðémi, téte hére nénte gtáte ðét' 98
ɛ dý, gkrúajme dý nde vént te týre, eðɛ ———
gtáte ðétera i mbáme nde dóre. Hastáj 5512
ðémi, téte hére téte fiɛste ðét' ɛ kátre, ɛ 6201
gtáte te dórese, gtáte ðét' ɛ pé. gkrúajme ———
pê nde vént te sáj, eðɛ te gtáte ðéterate 67522
i mbáme nde dóre. Hastáj ðémi, téte hére fiɛste, kátre ðét' ɛ téte, ɛ gtáte te dórese pése ðét' ɛ pése, gkrúajme pése nde vént te týre, eðɛ te pése ðéterat' ɛ dórese, si mɛ mos pásure núməraze te tjéra per te gumezúare, gkrúajme nde véndit te týre mbe te mênjere pas pésese.

Hastáj ðémi, nénte hére nénte téte ðét' ɛ pê, gkrúajme pê nde vént te sáj, eðɛ te téte ðéterate mbáme nde dóre. Hastáj ðémi, nénte hére téte gtáte ðét' ɛ dý, ɛ téte te dórese téte ðéte; te téte ðétate jáne fide ðétera, eðɛ z' mbétete fê fére, prapo

skrúajme fárezene nde véndit ku z' mbétete sẽ, ẽðe te téte ðéterat' i mbáme nde dóre. Nastáj démi, nénte hére síste pése ðét' e kátre, e téte te dórese síste ðét' e dý; skrúajme dý nde vént te týre, ẽðe te síste ðéterat' e dórese pas dýse mbe te ménsere nde vént te týre. Nastáj i mblédme ðe sẽjme te sumezúare 67,522.

Kur i sumezuármi, a sumezónesi, a qe te dý, káne fáreza, te sumezuáret' e fárezavet éste fáreza, ẽðe fáreza skrúajme nde vént te týre. Pó, nde árðejne te dórese nde vént te fárezavet, skrúajme te dórese nde até vént, ẽðe núke skrúajme fárezate, si nde ketó pasqýrra.

2301	5090
3020	6809
0000	45810
4602	0000
0000	40720
6903	30540
6949020	346578l0

Ketó te dý pasqýrra núke i fólem, si te téfrate

per te mos xfäture fjála, po pas úðese te siper-
mevet véne ðe ketó. Eðe qeastú ðe nde te xdó
númeravt te sumezúare.

Nde te sumezúarit dý númurevt cilidó nga te dý te vihet' i sumezuárm, a sumezópes, númur' i sumezúare dél ηé, si te ðémi per pasqýre, pése te sumezóhene mbi kátre, a kátre mbi pése, éste kátre hére pése ηérra, a pése hére kátre ηérra, te cilate le t' i senójme ηé nga ηé ðe t' i mblédeme,

1 1 1 1 1	5	4	5
1 1 1 1 1	5	4	5
1 1 1 1 1	5	4	5
1 1 1 1 1	5	4	5
4 4 4 4 4		4	—
		—	20
		20	

Nde keté depése kémi perpjétazi pése hére kátre eðe terdórazi kátre hére pése, eðe mbe te dý ánet i fejme ηé, se, nd' i numuróseim, perseri até mbledje dote fejme. Keστú ðe mbe te sumezuárit te fide númurevet térete.

Pjesetuárja.

Nde te pjesetuáret númuri, qe pjesetónete, ðúhete i pjesetuárm, tjátri, qe deñén se si pjesetónete i pjesetuármi, ðúhete pjesetónes, eðe aý, qe dél nga te pjesetuárete, pjése.

I pjesetuármi nde te pjesetuáret te numeravet tereta múnt te jéte te péikene bára me pjesetónesine, a dý hére, a súme hére, sa pjesetónesi, dó me ðéne i sumezúare i pjesetónesit; múnt te jéte ðe ñé hére sa pjesetónesi ðe cá, a dý hére sa pjesetónesi ðe cá, a súme hére sa pjesetónesi ðe cá. Cája, qe mbétete nde te pjesetuáret ðe s' éste pjés' e tére, ðúhete mbétjeze, a mbéteze.

Te pjesetuárete bénete kestú: Skrúhet' i pjesetúarmi, pas ati mbe te djádte skrúhete pjesetónesi, nde mést te týre perpjétazi hiqete vize per te ndáre, ndene pjesetónesine terdórazi hiqete tiátre vize per me uskrúare ndene té pjésa; pastáj, kur éset' i pjesetuármi mé pák se ðéte hére m' i máð nga pjesetónesi, sumezúhete pjesetónesi mbi ñé, a dý,

a tri, a tjátre numereze fer mbe nénte, per me pá se sá hére mépete brénda nde te pjesetuármine, eðe námuri, qe mbi té usumezúa pjesetónesi eðe upá se sá hére mépete nde i pjesetúarmi, éste pjésa, ðe senóhete ndene vizet perndene pjesetónesine, eðe i sumezúar' i pjesetónesit mbi pjésene xbritete prej te pjesetúarmit, eðe mbéteza, nde mbéte, senóhete mbe te djádte pjésese námure i cópete me copenumurónes mbétjezene ðe me copedefténes pjesetónesine, si nde ketó pasqýrra

8	2	9	2	19	2	9	3	27	9	81	3	80	9		
8	4	8	4½	18	9½	9	1	27	3	81	9	81	9	8/9	
0		1		01		0		00		00		08			

Kur ést' i pjesetuármi ðéte hére, a ðétera hére te ðéte hérete, qe dó me ðéne ðéte hére a né qint a né mije e tátje m' i máð se pjesetónesi, te pjesetuárete zirete se ménjeri ðe véte mbe te djádte kostú, pjesetójme perpára né, a dý, a súme númeraze te númuret meðéj sa te bénjene námure, qe te mos jéte mé súme se nénte hére m' i máð se pjesetónesi, eðe ketó pjésezen' e páre e skrúajme nde vént

te esij. Hastij mbe te djâđte mbétezese, nde mbéte nga te pjesetuárete, xbríseme númerezene pas numerezese a númerezavet, qe pjesetùam, εδε e béjme hiske në númure, εδé, nd' ubéft' i mâđ sa te pjesetónete, e pjesetójme, εδε pjésezen' e εkrùajme pas se párese mbe te djâđte, nde mos ubéft' i mâđ sa te mûntpe te pjesetónete si i térete, nde vént te pjésese, qe s'ubé dót, εkrùajme fárεze, pastij mbe te djâđte te númurit, qe s'upjesetúa dót, xbríseme tjátrene nùmereze pas asáj, qe xbritem, εδε kestú béncte nùmure, qe pjesetónete, εδε e pjesetójme ite pjésezen' e εkrùajme pas fárεzese. Kestú εkójme perpára sa fer te mbarónete te pjesetuárete, si nde ketó pasqýrra

8757		4576	8		5525	5		26125	25		19552	25			
7	125	40	572		5	1105		25	1045		175	782			
17		057			05			0112			0205				
14		56			5			100			200				
035		016			025			0125			0052				
35		16			25			125			50				
00		00			00			000			02				

Kur ká pjesetónesi fárεza nde fùnt, i préseme

fárɛzate ɲɛ̀, a dý, a ɛáime, sa te kéte; préseme ðɛ prɛj te pjesetuármit káqe númɛreza nde fúnt, ɛðɛ prɛj ç' mbétɛne nde pjesetóɲesine béjme te pjɛsetuárete mbe ç' mbétɛne nde te pjɛsetuármine. Πo númɛrazete, qe prém nga i pjɛsetúarmi, si te mbarónɛte te pjɛsetuárete, i máreme perserí nde mbétezene, nde mbéte, ɛðɛ i baskójme nɛ até per mbéteze; ɛðé, nde mos mbéte mbéteze nga te pjɛsetuárete, perserí i máreme, ðɛ ató jáne mbéteze. Εðɛ kestú te pjɛsetuárete dél ɲɛ̀, si ɛðɛ kur s' i préseme fárɛzate, pervéç mɛ mé pák púne. Εðɛ fjála éste kjó: ɲɛ̀ fè nde ɛ pa'esófsim káqe, sa ɛðɛ ɛ maðójme, éste perserí ajó. Kestú nde préfsim prɛj pjɛsetóɲesit ɲɛ̀ fáreze nde fúnt, kur kâ, ɛ vogelójme ðéte hére, sɛ ðéterate bénɛne ɲérra ðɛ qindete ðétera, qeastú ðɛ te tjérate sa te kéte. Πo dykɛ vogelúare pjɛsetóɲesine ðéte hére maðónɛte pjésa, qe dote pjɛsetónɛ, ðéte hére; prapo per te mbésur' ajó pjése, qe dote pjɛsetónɛ, vogelójme te pjɛsetuármine ðéte hére dykɛ prére ɲɛ̀ númɛreze nde fúnt, ɛðé, si te mbarónɛte te pjɛsetuárete, númɛrezene, qe prém, ɛ márme perseri nde mbétezene, sinde

kur dote qé ðe pa prére fárezene. Qeastú ðe dý fáreza, a sá qe te jéne, nde préfsim, si nde ketó pasqýrra

98,7	3,0		79,24	3,00
9	$32\frac{37}{30}$		6	$26\frac{124}{300}$
08			19	
6			18	
2			01	

Kur, sá fáreza nde fúnt ká pjesetónesi, áqe a mé súme ká ðe i pjesetúarmi, prítene prej se dývet, sa ká pjesetónesi cðe mbi númerat, qe vogelónene sa njéra ðe játra, bénete te pjesetúarete pá mápe fekáfse mbendefúnt, cðe fjála se dél njé, si ðe pá prére fárezate, mépete vés prej te sipermet. Qé ðe pasqýrra

96,00	48,00		131,00	26,00
96	2		130	$5\frac{1}{26}$
00			001	

Qýrje te vertetuárit te kátre púnevet Numeremesónese.

Te qýrunite se a ubá dréjte xbritja áste te mblé-ðunit' e mbétjese me xbritesine, te cíkete, pó te dále

sa i xbritmi, vertetón, se ubá dréjte xbritja, si nde keté pasqýre . . . 868

(529)

(339)

868

Te qýrurite se a ubé dréjte te pjesetuárete éste te sumezuáret' e pjesetóqesit mbi pjésene ẽãe te mbléẽurit' e mbétezese, kur ká te tíλe, me te sumezuáren' e pjesetóqesit mbi pjésene. Ẽãe, pó te dále i pjesetuármi, vertetónete, se ubé dréjte te pjesetuárete, si nde keté pasqýrra,

575	25	2885	67
50	23	268	43
075	75	0205	201
75	50	201	268
00	575	004	2881
			4
			2885

Te qýrurit' e Mbléẽjese ẽe te Sumezuárjese éste mé te rénde se te mbléẽurite ẽe te sumezuárete. Ller te sumezúaret bénete ηé qýrj' e léhte, qe ẽohet'-e krýqit, po sáme hére godit, qe te qýrurite dél dréjte nde krýqt, e te sumezuárete s' éste hére

dréjte. E keştú éste mé mire te sikóhete ðe ηé hére ðe dý hére a súme hére ajó véte púna, te mbléðurite a te sumezuárete, kur éste nevóje.

Ketó te kátre púne te Numeremesónese, qe deſtýem mbi número e téreta, bénene ðe mbi te cópetat; perzjénene ðe mbe súme fáre dréðjas mjeste-rist ðe bénene mesime te gjáte ðe súme te hóλe ðe fört te dréjte ðe te vertéte. Πo e tíλe púne éste per nde Numeremesóηe te veçánte.

Ioan-Vrétua.

Στóηe nde úðet te skruárit fúhese Σq p.

Cí prej fjálezes, qe náke mápene ndéhje, súme hére, kur e bie séra qe dúhete t' i épete fjálese fórce, a kur ndepóηene te deſtýere, mápene ndéhje, sindekur dúkete mbe súme vise sípre nde skróηet.

Fúnt.

Deftése fjáles te pakupetúmε.

Aðerój=fálem(adorare,It.)
anie=máfe, korite, fémi.
béfas,tíneze=papandéhure
bεgáte (i,ε)=i pásur, zenfin
dεr, déri=fer.
dirfém (udórf) = leso-
nεm, biðεm, dérðεm.
diεir=(desiderio Ital.),
(arzú Tyr.)
dlir=qeróp.
drést=utrémp.
dróje=te ndruájture.
fë=bése, din.
fik=συάη.
fiλit=qe krijt, fáre.
gádi=gati (hazër), afró.
gazmónem=gezónem.
godij=bέη.
godit=ηfán, bije.
gujáte=gujáve, glóxe.
guvernój=qevepis.
faλój=póη.
fer=déri.
findjε, fini=(γένος), λαûs.
fið már=qe te fide.
fytét=qytét, kasabá.
hásem=μlqem.
Hyi=Herendi.
jεtój=póη, σkóη jétene.
kánd ε kánd=téj per téj,
téj ε ketéj.
kesíλe = (conseille Fr.),
(nasihát Tyr.).
kufóme=skróp.
kundresfim=kundresfjále.
kúrt=robi.
lεfión=(legion F.)(aλáj T.)
life=nóm, kanún.
liferój=kendóη(legere It.)
mendýre=τρόπος.

mepíni=ariti.
mɛhem=pendóhem, bénem pismán.
meritój= ἀξιῶ.
mbastón=éste miáft.
ndóλi=godíti, ηβάω, rá.
ndósta=dósta, mbáse.
ndryj=mbýλ.
ηáj=qeaý, οὗτός γε.
ηéf=nemerón.
páq=εἰρήνε, (pax Lat.)
perkás=lendón, χεντῶ.
pɛ́ng=rɛhén.
pés=te rénde, gúr.
pik so párit=qe krɛ́jt.
prék=zé me dóre, ἄπτομαι.
primun=σδηγούμενος.
pritɛ=pusi.
pósa pósa=víς ε víς.
pustét=ἐξουσία.
qé, ηé=já (ηétáς).
regeni=mbrɛteri.
rízɛ=(rayon Fr.), ἀκτίς.
rɛzik=κίνδυνος.
ríɛtas=perseri.
penúɛnɛ=pezúane.
sɛlí=frón.
sodit=vɛstój.
stánze=fé ε fáλe, hajvón.
sugurój=dér kurbán, θυσιάζω.
tóke=dé, steré.
traδetój=προδίδω, trahir F.
trajtój=bép, ndertón.
trég=trék, séo, pazár.
uhá=húa.
ukondendúe=i érd njátt.
uɛtár, uɛteri=asqér.
vépre=púne, ἔργον.
vísɛ=(vice F.), húje te líq.
vrik=qrɛ́jt.
zigím=te ngáre.

Drejtim i te lagjiturave.

ne faqe, rreshtin	Te lagjitura.	Te drejtuara.
1, 4	Alfabetare	Alfabetare
9, 4	gndryshk	gndryshk.
10, 5	në shënoze mbe vithe	në shënoze e vëteme dhe e vjetër.
» 10	shkrónjezavett'para	shkrónjezavet para.
12, 19	jastesmi	jastesmi.
13, 5	edhé	edhe.
14, 21	te úpte	te úrte.
15, 19	se pej sá	se pej sá.
16, 14	baskúme	baskúme.
» 15	skrúhene	skrúhene.
17, 12	te cópese	te cópese.
» 17	cópera	cópera.
» 18	cópera	cópera.
18, 3	prísjeze	prísjeze
19, 7	kestú	kestú.
20, 18	xbukurónjene	xbukurónjene.
23, 14	prej	prej.
25, 14	Grékeri	Grekeri.
» 20	týre	týre.
» 18	u hápne	uhápne.

27, 20	i úmbure	i húmbure.
31, 21	muápme	muárme.
32, 2	muápme	muárme.
35, 14	dihɛt	dihɛn
37, 18	u-bɛjtójɛin	u-bɛtójɛin.
38, 3	mɛ́, zín	mɛ zán.
39, 8	émne	émen.
40, 21	ni fár	ɲi fár.
44, 7	s' i puɛstój	si puɛstój.
» 10	mɛ u rá	mɛ ju rá.
» 17	poɛstúɛ	puɛstúɛ.
» 20	mɛ u rá	mɛ ju rá.
46, 4	ɛ u ðójɛin	ɛ ju ðójɛin.
» 12	ße 14 Δáriojt	Δarios.
47, 14	ɛ núk	núk
48, 17	Iliet	Iliɛ.
49, 21	perkát	perkásen.
50, 16	u-perfíj	u-perfét.
56, 4	mbrini	mríni.
61, 3	qásɛin	hásɛin.
» 8	zámi	zámi.
69, 16	fáq	fák
72, 8	nga Vɛnɛtiku	nga Γenóva.
» 20	Jáne	jáne.
73, 17	ɛ te dýjavɛ	i te dýjavɛ.
» 20	frón Hápese	frón i Hápese.

75, 17	Ysqýp	Σkúp.
» 20	fil	filλ.
76, 5	Rósŋen'	Bósŋen'.
» 12	Ysqýpi	Σqýpi.
» 13	Ylqýni	Ulqíni.
81, 9	Afrika	Afrika.
82, 13	ãimokrative	ãimokrative
83, 1	mẽ tépre	mẽ tépre.
» 7	ãimokrative	ãimokrative.
85, 3	múke	núke.
87, 11	te néjtene	te ŋéjtene.
» 17	prej	prɛj
89, 4	péme	péme.
» 22	kóndpe	kúndre.
91, 12	bérŋene	bénene.
» 22	nerezia	ŋerezia.
93, 9	e hoλój	ɛ i hoλój.
99, 15	ppej	prej.
» 19	bɛsó	bɛsó.
107, 5	qe u ðém	qe u ðémi.
113, 19	skále	skáλe.
122, 4	te týre	te týrɛ
123, 1	fárezene	fárɛze.

V 2000
V 1989
BIBLIOTEKA KOMBËTARE - TIRANË

BKSH

BKSH